

Nerodnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja
celoletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2090 — nočna 2996, 2994 in 2094

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po praznikih

SCLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Francija se ne da zmotiti

Dne 12. t. m. se je zbrala radikalna stran-
ka na svoj vsakoletni kongres v Clermont-
Ferrandu. Letošnje zasedanje stranke je bilo
izredno važno, ker je šlo za to, ali bo večina
stranke odobrila politiko svojega predsed-
nika Herriota, ki je po krvavih dogodkih
februarja meseca v Parizu vstopil v vlado
narodne unije, ali pa mu bo izrekla nezaup-
nico. Zakaj korak g. Herriota, ki se je v
vladi g. Doumerguea vsedel za eno mizo z
desničarjem Tardieuem, pomeni vsekakor
popoln prelom v dosedanje politiko radikalne
stranke, ki združuje pod svojim okriljem
tako zvano svobodnomiselno francosko me-
ščanstvo. Politika radikalne stranke je do-
zdaj šla več ali manj dosledno za tem, da
združijo okoli sebe vse svobodnomiselné ele-
mente, katerim se prištevajo tudi socialisti,
dočim pomeni vstop g. Herriota v Doumer-
gueovo vlado prelom s socialisti, torej pre-
okret na desno, čeprav seveda g. Herriot
noče imeti ničesar skupnega s skrajnimi de-
sničarji, ki bi v Franciji radi vpeljali faš-
istično diktaturo. Zato ni čudno, če so levi
elementi radikalne stranke stopili v opozi-
cijo proti g. Herriotu in če so za to našli
za marsikatero svobodnomiselnega tudi precej
prepričevalne argumente: G. Herriot je ka-
pituliral pred fašizmom, on sodeluje z reak-
cijo, ki ima namen, da strmoglavi republiko,
namesto da bi se postavil na čelo proti-
fašistični fronti skupaj s socialisti in, če
treba, tudi s komunisti, kakor bi se to spo-
dobilo za leaderja svobodnomiselnega Francije.

Tej agitaciji se je bil postavil na čelo
poslanec Bergery, ki je, ne da bi počakal
sklepa stranke, odložil svoj poslanski man-
dat, katerega mu je bilo poverilo mesto
Mantes, in šel na nove volitve, upajoč, da
se bodo radikalni volivci odločili zopet zanj
proti oficijelnemu kandidatu stranke, s čimer
bi bila seveda Herriotova politika obsojena
in stranka sama razbita. Toda Bergery je
pri volitvah propadel, nakar je postalo vsem
tako jasno, da je opozicija igro izgubila.
Tako je zmagal zdrav razum francoskega
svobodnomiselnega meščanstva, še preden se
je zbral kongres stranke. To meščanstvo
namreč dobro ve, da se je bila radikalna
stranka po zvezah raznih svojih članov s
Stavjskim hudo kompromitirala in da je
Herriot stranko naravnost rešil, ko je vsto-
pil v kabinet g. Doumerguea, katerega je na
ta način podprl v nalogi, da se skandal Sta-
vijskega razčisti, krivci najdejo in kaznu-
jejo, naj sedijo v katerikoli stranki, in da
se na ta način pomiri Francija, ki bi jo
mogla ljuta nasprotstva med desnico in le-
vico zapeljati v državljansko vojno, ki si je
gotovo ne more želeli noben francoski pa-
triot. Saj bi to bilo samo v korist Nemčiji,
ki se proti Franciji oborožuje in zoper njo
hujša ves svet. Zato je Herriot ravnal kot
dober državljani, ki sicer odklanja vsak fa-
šizem, moral pa se je tudi distancirati od
socialistične stranke, ki je zatrobila v rog
državljanske vojne. Ogrorna večina fran-
coskega svobodnomiselnega meščanstva je to
razumela in če je na strankinem kongresu
v Clermont-Ferrandu izrekla z ogromno ve-
čino Herriotovi politiki zaupnico, je to le
dokaz za to, da je to meščanstvo in prvi vrsti
francosko in potem šele »svobodnomiselno«.

Kongres sam, ki je zasedal dva dni, je
bil zelo zanimiv in zelo živahen, čeprav ni
bilo tistega stranskega bliskanja in treskanja,
ki so ga pričakovali na eni strani desničarji,
na drugi strani pa skrajna levica. Strankar-
ski mladini, ki jih vodijo Cudenet, Kayser,
Lebrun, Sannat, so šli v borbo, upajoč kljub
mantskemu porazu na zmago, so pa bili že
spodetka zelo presenečeni. Zakaj že prvi go-
vorniki so s svojimi izjavami dokazali, da
politika opozicije ali tako zvanih »mlado-
turkov« v stranki nima nobenega odmeva v
večini. Glavni govornik »mladoturkov« je
bil poslanec Cudenet, ki je ostro napadel
politiko g. Herriota, ki je med tem mirno
kadir svojo pipo. Dejal je, da se je Herriot,
ko je vstopil v vlado g. Doumerguea, ob-
vezal na premirje s strankami desnice, med-
tem ko te stranke delajo naprej na držav-
ljanski vojni proti republiku, na uničenju
liberalne ustave in na politiki socialnega
potlačanja. Cudenetu je odgovoril poslanec
Pfeiffer, bivši generalni tajnik stranke, ki
je predočil kongresu, kaj bi nastalo, ako bi
radikalni izstopili iz vlade. Nič drugega kakor
državljanska vojna. Pfeiffer ima popolnoma
prav, čeprav je prave argumente za svojo
trditve pridržal zase. Kdor količikar pozna
razpoloženje današnje Francije, ve, da bi
radikalna vlada, ki bi bila odvisna od soci-
alistov in komunistov, izzvala reakcijo, ka-
kršne v Franciji še nikoli ni bilo. Franco-
sko miroljubno meščanstvo, pa naj bo še
tako »svobodnomiselno«, ne more podpirati
politike socialistov, ki gredo danes za raz-
rušenjem vsakega miru in vsakega reda. Če
bi radikalni delali tako politiko, bi samo pri-
pravljali pot fašistični diktaturi.

Pfeiffer pa je, opogumljen po aplavzu
ogromne večine, dregnil nato v sršenovo
gnezdo, namreč v vprašanje framasonerije.
Dejal je, da je zelo škodljivo, da se je radi-
kalna stranka podala preveč pod varuštvo
te tajne družbe. Radikalni, je dejal, morajo
biti v prvi vrsti radikalni in ne framasoni.
Ni dopustno, da imajo framasoni zborova-
nje, preden zboruje stranka, tako da izvajajo
pritisek na poslance, ki so člani framasone-
rije. Kakor hitro je Pfeiffer izustil te be-
sede, se je dvorana ločila v dva tabora: eni
so Pfeifferju navdušeno ploskali, drugi pa
so kričali tako, da svojega govora sploh ni
mogel končati. Vendar je zelo značilno, da
se je upal poslanec radikalne stranke na
radikalnem kongresu samem napasti fra-
masonerijo in da se so našli poslanci, ki so ga
navdušeno odobraval. Signum temporis! Ko
sta se govorila Chautemps in Dalimier, ki
sta seveda branila framasonerijo, se pa iz-
makla za politiko sodelovanja v Doumergue-

Italija, razočarana na Balkanu

obrača svoj pogled na
kjer pa že stojita na straži Turčija in - Japonska

London, 17. maja.

G. Mussolini, ki ima sploh navado, da
se oglasi v kakšnem velikem angleškem ali
ameriškem listu, kadar hoče sprožiti kakšno
vprašanje mednarodnega značaja, na kate-
rem ima Italija kakšen poseben interes, je
zopet presenetil javnost s člankom v »Daily
Telegraphu«. Izvajanja Mussolinija so to-
pot posebno zanimiva, ker vidijo angleški
krogi v njih napoved nove preorientacije
Mussolinijeve mednarodne politike.

Mussolini je začel svoj članek, ki ga je
diktiliral »Daily Telegraphu« uredniku
za pomorska vprašanja, s stavkom, v kate-
rem pravi, da je bodočnost Italije na mor-
jih. Po tej nikakor ne originalni krilatici
— znano je, da jo je prvi rabil bivši nemški
cesar Viljem II., ki je s tem stavkom inav-
guriral protiangliško politiko, katero je
Nemčija plačala s strahovitim porazom —
po tej krilatici torej je Mussolini dejal, da
30 velikih mest Italije leži ob morju in da
je tudi Rim prav za prav obmorsko mesto
oziroma pristanišče. Geografijo je nemogoče
spremeniti in ona določa usodo narodov. Od
29 milijonov ton produktov, ki jih Italija
vsako leto uvažja, prihaja komaj 6 milijonov
v Italijo po kopnem. Italija rabi na vsak
način kolonialne trgovske in prometne toč-
ke. Toda to se nikakor ne sme razumeti na-
pačno. Italija ne misli na nobeno teritori-
alno osvojitve. Svet naj ve, da mi rabimo
samo naravno ekspanzijo, ki bi omogočila
tesno zvezo med Italijo na eni in med na-
rodni Afrike ter Daljnega vzhoda na drugi
strani. Jaz sanjam — je dejal Mussolini —
v prvi vrsti o tem, kako bi se odkrila in
izrabila ogromna gospodarska bogastva in
možnosti afriškega kontinenta, ki ga je
treba bolj tesno zvezati s celim svetom. Ita-
lija je prav posebno poklicana, da vrši to
nalogo.

V Londonu jako dobro vedo, kaj Mus-
solini s tem člankom misli. Suvich je že
aprila meseca, ko je bil od Mussolinija po-
slan v London, da se z Anglijo razgovori
o nekaterih važnih mednarodnih vprašanjih,
vprašal angleško vlado, ali bi ji mogoče ne
bila ljuba pomoč Italije proti Japonski, ki
Angliji prizadeva toliko skrbi zaradi kon-
kurence japonskega blaga, ki izpodriva An-
glijo malodane na vseh velikih svetovnih
tržiščih. Mussolini misli, da bi Angliji bila
pomoč Italije tako zelo dragocena, da bi jo
rada plačala s kakšnimi koncesijami kje v
Afriki ali pa v Aziji. Javna tajnost je, da
bi Italija rada dobila od Anglije Palestino
in da misli tudi na penetracijo Abesinije
ter da obrača svoje poglede tudi na arabsko
obal, ki leži nasproti njeni eritrejski kolo-
niji. Japonci so te italijanske želje pravo-
časno zavohali, ker so se v zadnjem času
hitro udomačili v Abesiniji in navezali z
njo zelo živahne trgovske stike. Celo za abe-
sinsko armado se Japonci zelo zanimajo,
kar je Italijo zelo vznemirilo. Bil je tudi na-
črt, da se abesinski prestolonaslednik po-
roči s princeso japonskega cesarskega doma,
pa so to stvar Italijani v zadnjem momentu
preprečili. Napetost med Italijo in Japonsko
je postala tako velika, da je nedavno tega
japonski poslanik v Rimu po nalogu svoje
vlade posetil g. Mussolinija, da ga vpraša,
kaj je mislil z nekimi izjavami glede Dal-
jnega vzhoda, ki so bile tudi izšle v nekem
angleškem listu.

Zelo se je ohladilo zadnje čase tudi pri-
ateljstvo, ki je obstajalo med Italijo in
Turčijo, zlasti po balkanskem paktu, ki po-
meni za Mussolinija največji udarec, kar jih
je dosedaj v mednarodni politiki doživel.
Turčija je že pred časom postala zelo po-
zorna na ekspanzijske težnje Italije v Le-

RADIO THERMA LAŠKO

Najučinkovitejšo zdravljenje vseh vrst revmatizma,
išijas, ženskih bolezni, arterioskleroze, znižanje
krvnega tlaka itd. Odprto skozi vse leto. V pred-
sezoni znižane cene!

Pavšalna penzija za 10 dni 600.— Din za 20 dni
1100.— Din. — V pavšalni penziji je vračunano:
hrana in stanovanje, dnevno po ena kopel, ena
ali dve zdravniški preiskavi in vse takae.
Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča.

ovi vladi, je Herriot imel lahko stališče in
mu je zbor, ki je štel okoli 2000 navzočih,
po sijajnem govoru izrekel zaupnico, proti
kateri je dvignilo roke komaj kakih 20 ljudi.

Vlada Doumerguea se je seveda s tem
zelo okrepila. Doumergue je imel kmalu po
kongresu Herriotove stranke govor v ra-
diju, v katerem je dejal, da se on naslanja
v prvi vrsti na francosko ljudstvo in šele
v drugi na parlament; temu ljudstvu za-
upa, da bo podprlo njegovo težko delo. Be-
sede, kakor jih še noben predsednik fran-
coske vlade, ki je bila vedno le igra v ro-
kar parlamentarne večine, ni govoril! In
parlament, ki se je zopet zbral dne 16. t. m.,
ni bil nič užaljen radi tega, ampak je po-
kazal, da hoče tudi on g. Doumerguea pod-
preti, da se Francija izčisti in postavi na
zdravejšo podlago. Odklonil je vse sociali-
stične interpelacije z ogromno večino in s
tem dokazal, da se Francija ne bo dala več
voditi od framasonov v rdeči kamizoli.

vanti. Da Italija tam res v bodočnosti nekaj
namerava, se more čisto jasno sklepati iz
tega, ker silno utrjuje Dodekanez. Znano je,
da je Tefvik Ruždij bej imel pred meseci v
ankarskem parlamentu zelo odločen govor,
v katerem je zavrnil italijanske ekspanzi-
jske težnje v Levanti, ker se je bil Mussolini
v članku v nekem angleškem listu na ne-
prijeten način dotaknil Turčije. Kako resna
je ta zadeva, se vidi iz tega, da je Turčija
naročila sedaj na Japonskem 10 križark in
podmornice in da je zaprosila tudi za japo-
nske strokovnjake, ki bodo reorganizirali tur-
ško mornarico. To je stvar, ki gre g. Musso-
liniju zelo na živce, neglede na to, da je
Turčija sklenila z Japonsko tudi dalekosež-
no trgovinsko pogodbo, in zato nam bo zdaj
popolnoma razumljivo, zakaj Mussolini v
angleških listih nadaljuje s članki, ki naj
vzbudijo v angleški javnosti simpatije za
gospodarske ekspanzijske težnje Italije na
Vzhodu, ali pa naj jih upravičijo.

Zdi se, da se Anglija napram g. Mus-
soliniju ni prav nič obvezala, da bi pod-
pirala te težnje, gotovo pa mu je privoščila
prijazne besede. Je pa Italija s to svojo

novi preorientaciji sama razlagala velik
poraz, ki je zadel njeno politiko na Balkanu.
Angleški listi pišejo, da Mussolinijev čla-
nek v »Daily Telegraphu« pomeni, da se
Italija pripravlja, da se odreče Balkanu kot
svoji interesni sferi in se obrne napram
Aziji in Afriki. Da je Italija na Balkanu
izgubila pod seboj vsa tla, je jasno razvidno
tudi iz drugih dejstev. Dejstvo je, da je Ita-
lija ustavila vse subvencije Albaniji. Iz
Albanije se vračajo polagoma tudi vsi ita-
lijanski častniki, ki so tam organizirali in
izvežbali albansko armado. Albanijo je za-
pustil šef italijanske vojne misije, general
Pariani, in njegov pomočnik, podpolkovnik
Gabrieli, drugi pa jima bodo sledili. Italija
ne uživa na Balkanu nobenih simpatij več,
na drugi strani pa je zavlada v njenih
državnih financah velika suša, ki je čedalje
hujša, kakor vemo. Prav ta prekretni polo-
žaj Italije je vzrok, da se Mussolinijeve oči
obračajo na polja, ki se mu zdijo bolj hva-
ležna nego Balkan, na katerih pa, če se ne
varamo, Italiji sreča tudi ne bo mila, ker
ima preveč konkurentov, ki so daleko moč-
nejši od nje.

Počastitev spomina junakov, padlih

Svečane manifestacije našega spošto-
vanja do onih, ki so zgradili našo svobodo za domovino

Krf, 17. maja. Predsnočnim ob 6 so narodni
zastopniki na parniku »Prestolonaslednik Peter«,
zapustili Ulcinj in naše vode in zapluli po Jadranu
proti Krfu. Medpotoma se je pred Lješom opravi-
la spominska svečanost za 270 protovoljci, ki so
pred tem mestom utonili, ko je njihovo transportno
ladjo torpediral sovražnik.

Ladja pred Krfom

Ginljiva svečanost v spomin juna-
kom, pokopanim na dnu morja

Točno ob 6 zjutraj se je »Prestolonaslednik
Peter« ustavil nekaj milj pred Krfom. V največji
tišini so naši duhovniki začeli na ladji opravljati sve-
čanost za junaki, ki leže po junaških borbah za
svobodo domovine, pokopani na dnu morja. Ladja
je spustila zastavo na pol droga v znak žalosti.
Medtem so pa prihajali od Krfu glasovi zvonov iz
tamkajšnjih cerkva. Ko je bila spominska svečanost
opravljena, sta predsed. senata g. Tomašič in pred-
sednik narodne skupščine g. Kumanudi vrgla venca
v morje v počastitev 8000 junakov, ki so padli za
slavo in veličino Jugoslavije. Nato so vrgli v morje
venca mesta Splita in Sombora, Jadranske Plovidbe
in »Prestolonaslednika Petra«. Potem so vrgli v
valove šopek rdečih nageljev, zbranih iz vseh mest
ob dalmatinski obali, in posebno lep šopek cvetlic
društva Dubrovniških žena in gospe Micić, sopro-
ge senatorja in načelnika Dubrovnika; ta šopek je
vrgel v morje senator Pavle Vujić v znak spošto-
vanja do nesmrtnih herojev. Naposled je vrgel v
morje poslanec Bogdan Vidović žaro s prstjo, ki
jo je prinesel iz Sarajeva za grobove nacionalnih
junakov. V žari je bila na naši prsti stara ikona,
ki je 400 let stala na oltarju pravoslavne cerkve.
G. Vidović je s toplimi besedami spustil žaro v
sinjo grobnico in se s solzami v očeh spomnil
žrtvi, ki so padle v tujini, ter vzkliknil: »Bratje,
večna vam slava in hvala! Tisti trenutek ni bilo
nobenege očesa suhega.

Na otoku Vido

Počastitev tamkaj pokopanih
borcev za našo svobodo

Nato je ladja nadaljevala pot proti Vidu.
Ko se je »Prestolonaslednik Peter« ustavil,
so prišli nanj zastopniki mesta Krfu in po-
veljnik pristanišča Pangas. Ob 8 zjutraj so
se narodni predstavniki izkrcali in so kre-
nili proti vojaškemu pokopališču, kjer po-
čiva toliko naših junakov. Medtem je pri-
šel krfski mitropolit Aleksandris v
spremstvu krfskega svečenikstva, da opravi
svete obrede. Medtem ko se je vršila sve-
čana spominska svečanost, so narodni za-
stopniki hodili med grobovi in jih krasili
s cvetjem ter polagali nanje svečke. Neko-
liko pred 9 se je začel svečani pomen. Morje
je bilo mirno in nebo jasno. Obred se je
vršil deloma v našem, deloma v grškem je-
ziku. Trenutek je bil resen in veličasten.

Po končanem pomenu so položili vence,
nato so pa nastopili govorniki. Prvi vence
sta položila v imenu narodnega predstavi-
ništva predsednik skupščine dr. Kumanudi
in predsednik senata g. Tomašič, nato
predsednik odbora krfske občine Mana-
griades. Položili so tudi mnogo šopkov
cvetlic, ki so jih s seboj prinesli narodni
zastopniki. V mnogih očeh so se lesketale
solze. Nekateri med njimi so si nabirali
grude zemlje z grobov vidskih mučnikov,
da jo odnesejo s seboj v domovino.

Za dr. Kumanudijem je govoril pod-
predsednik narodne skupščine dr. Kosta Po-
povič, za njim senator Jeremija Živanovič,
Popovič, dr. Vekoslav Miletič, dr. Ravnihar,
Gara Milošević in Ante Adžić, narodni po-
slanec in katoliški duhovnik, ki je takisto
opravljal spominsko svečanost nad sinjo
grobnico na Vidu. Za Adžićem je govoril
Simo Marjanc, nato Mustafa Malabić in na-

posled Uroš Metelkovič. S tem je bila sve-
čanost zaključena.

V mestu Krfu

Slava junakom drinske divizije!

Narodni zastopniki so se potem odpeljali
proti pristanišču Krfu in tu korporativno
odšli proti grobu neznanega junaka, ki leži
v samem pristanišču. Položili so na grob
venec in izkazali čast neznanemu junaku z
eominutnim molkom. Medtem se je bila
zbrala velika množica ljudi, ki je po kon-
čani slovesnosti ponovno privedla zastop-
nikom Jugoslavije tople in prisrčne ovacije.
Nato so se poslanci in senatorji razdelili
v več skupin.

Prva skupina je odšla na vojaško poko-
pališče Kulinos, ki leži tik mesta. Druga
skupina je pa odšla na pokopališče drinske
divizije v St. Matijaša, tretja pa v Govino
in na Lazaret. Prvo skupino je vodil sena-
tor Pavle Vujić, ki je hkratu tudi eden iz-
med udeležencev in častnikov drinske divi-
zije iz St. Matijaša. V St. Matijašu se je
vršila na pokopališču drinske divizije spo-
minska svečanost, ki so jo opravili naši
svečeniki. Narodni zastopnik Vujić je s to-
plimi besedami izrekel priznanje in hvalež-
nost drinski diviziji in dejal, da bo domo-
vina znala ceniti njihove žrtve in jim bo
vedno hvaležna. Po končanem obredu so po-
ložili poslanci na vse grobove šopek cvetlic
in zažgali svečke v spomin.

Vitezom Šumadincem!

Druga skupina narodnih zastopnikov je
odšla pod vodstvom senatorja Iližanovića
in poslanca dr. Ludevita Aura v Govino,
kjer so v glavnem pokopani Šumadinci in
Moravci, nato so pa odšli na otok Lazaret.
Na obeh pokopališčih so opravili takisto
svečanost. Govoril je narodni poslanec
Iližanovič, ki je med drugim dejal:

»Vitezi iz zlatih in jeklenih polkov mo-
ravske in drinske divizije! Prišli smo, iz
vašega narodnega Niša, kjer je leta 1915
narodna skupščina sklenila, da se vojna ne
neha prej, dokler ne bo končano zedinjenje
in osvobodjenje Jugoslovanov. Prišli smo,
da se vam poklonimo in zahvalimo in da
vam vzkliknemo: Slava vam in hvala!«

Onim, ki počivajo na Kulinosu

Na holmu, ki dominira Krfu, je v 15 vrstah
lesenih križev, postavljenih v vojaškem redu,
pokopanih 684 znanih in 39 nezanihi naših junakov.
Ta holm se imenuje Kulinos. Tu so opravili obre-
de narodni poslanci Milan Popović, Parabučki in
Avramović. Med spominsko svečanostjo so naro-
dni zastopniki na vsakem izmed grobov zažgali vo-
ščenko in okrasili grobove s cvetjem. Tudi pri tem
obredu je prisostvovala velika množica meščanov.
Narodni poslanec Todor Tomić je položil venec na
grob padlim Leskovačom. Predsednika senata in
narodne skupščine sta položila na grobove venec v
imenu narodnega predstaviništva.

Spominska seja v gledališču

Nato so se narodni zastopniki peš vrnili v
mesto do poslopja gledališča, kjer je nekdo zase-
dala srbska narodna skupščina. Predsedstvo senata
in narodne skupščine je takoj odšlo h krfskemu pre-
lektu Marakitesu, medtem so pa narodni zastopniki
krenili v veliko dvorano gledališča in zavzeli me-
sta v klopih. Dvorana je bila polna meščanov, ki
so iz lož prisostvovali komemorativni seji narod-
nega predstaviništva.

Ob 11.30 je imel predsednik narodne skupščine
dr. Kosta Kumanudi daljši govor. Na koncu je
predlagal za predsednika te svečane seje senatorja
Jeremijo Živanovića, nekdanjega narodnega po-
slanca kraljevine Srbije. G. Jeremija Živanovič je
burno pozdravljen zavzel predsedniško mesto in

Kaj bo z razorožitvijo?

Če ne bo nobenega rezultata, se bo odgodila...

Zeneva, 17. maja. c. Tukajšnji krogi so popolnoma prepričani, da je usoda razorožitvene konference zapeljena. Dne 22. in 29. t. m. se hosta vršila še zadnja sestanka predsedstva razorožitvene konference, na katerih bo ugotovljeno, da med veleislami ne more priti do nobenega sporazuma in se bo zato zadeva razorožitve vrnila nazaj SZ narodov v nadaljnje postopanje.

Iz krogov veleisl se izve, da so zelo nezadovoljne zaradi tega, ker je neki udeležene sestanka veleisl, kjer je bilo ugotovljeno popolno nesoglasje, šel in zastopniku Uni-

ted Pressa izdal ves potek usodne debate. S tem, da se bo zadeva razorožitve vrnila SZ narodov, se bo Zveza narodov zaprosila za to, da ustanovi posebno komisijo, ki naj še naprej proučava razorožitveni problem. Če bo prišla do kakih pozitivnih zaključkov, potem pa naj zopet predlaga sklicanje nove razorožitvene konference. Predsednik te komisije ne bo mogel biti več Henderson, ampak bo lahko le kak aktivni član vlade ene izmed onih držav, ki so članice Zveze narodov.

Bolgarska kriza še vedno nerešena

Mušanov je sicer dobil mandat, a najbrž ne bo uspel

Sofija, 17. maja. m. Danes dopoldne je sprejel kralj Boris v avdienco ministerskega predsednika Mušanova in mu poveril mandat za sestavo nove vlade. Kljub temu vladna kriza še ni rešena. V javnosti in v političnih krogih prevladuje prepričanje, da mislija Mušanova ne bo uspela in da bo naslednik Mušanova najbrž

Glčev. Kakor znano, je Glčev šef najmočnejše stranke v Bolgariji. Medtem pa ima tudi ta kombinacija zelo malo izgleda na uspeh, zaradi česar je politično ozračje v Bolgariji postalo zelo napeto in kroji jo najrazličnejše vesti. Vsekakor leži ključ za rešitev položaja v rokah kralja Borisa.

Saarsko vprašanje se ne premakne z mesta

Zeneva, 17. maja. b. Pogajanja za rešitev saarskega vprašanja so stopila v odločilno fazo. Sedaj se vodi izključna pogajanja o jamstvenih vprašanjih, pri čemer posreduje italijanski delegat baron Alois med Francijo in ostalimi veleislami. »Journal de Geneve« čuje, da Francija polaga največjo težnjo na to, da se zajame nedotakljivost vsem Nemcem, ki bi eventualno glasovali proti Nemčiji, razen tega pa zahteva široko zaščito narodnih manjšin. Francija pa postavlja še druge za-

hteve, ki pa jih italijanski delegati smatrajo za nesprejemljive.

Pariz, 17. maja. b. Zaradi neprestanih prekoračitev meje po narodno-socialističnih oddelkih, ki bodijo v Posaarje agitirali, je francoski generalni štab odredil strogo pripravljenost vseh francoskih obmejnih garnizij. Šesti korpus v Metz in 20. korpus v Nancy sta koncentrirana vzdolž francosko-saarske meje ter imata vojaške vaje.

Göring odletel v Grčijo

Belgrad, 17. maja. m. Tukajšnji nemški poslanik von Heizen je priredil anoti ob 10 večerjo na čast Göringu, ki se je udeležil s svojim spremstvom. Davi ob 8 se je Göring odpeljal v zunanje ministrstvo, kjer je bil ob 9 sprejet pri zunanjem ministru Jevtiću. Razgovor z Göringom in Jevtićem je trajal 15 minut. Od tu se je Göring napotil v maršalstvo in se vpisal v dvorsko knjižo. Iz dvora se je Göring z vsem svojim spremstvom odpeljal na nemško vojaško pokopališče na Topčideru. Göring je položil dva venca na spomenik padlim nemških vojakov in jim izkazal čast s parminutnim molkom. Nato se je Göring podal na prostrano planoto ter si ogledal mesto in okolico Belgrada.

Göring je nato s svojim spremstvom odpotoval v hotel Srpski kralj, od tam pa na savsko pristanišče, kjer ga je pričakoval vojaški motorni čoln, ki ga je prepeljal v Zemun. G. Göring je prispel na letališče nekaj pred 11 dopoldne. Ko je zagledal časnikiarje, jih je pristrčno pozdravil in jim izjavil, da obžaluje, da ne more ostati dalje časa v naši državi. Dejal pa je, da se mu bo prihodnje leto nudila priložnost, da se bo tedaj ogledal prestolico ter obiskal tudi naše Primorje, ki po informacijah, ki jih je dobil, prekaša po lepoti vse ostale obmorske obale. Na vprašanje nekega časnikiarja, kaj misli

o naši državi, je Göring dejal: »Vašemu narodu prorokujem veliko bodočnost. Slišal sem in verjamem, da ima vaša država še zelo mnogo neizkoriščenega blaga. Ko se bo to racionalno izkoriščevalo, čaka vaša država še večja bodočnost. Glede gospodarskih odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo in glede nove trgovinske pogodbe je Göring dejal: »Trgovinska pogodba, ki je sklenjena med Jugoslavijo in Nemčijo, predstavlja temelj za ožje sodelovanje. Pogodba je sklenjena v zadovoljstvo obeh držav. Tudi to je nov korak za zблиžanje med Nemčijo in Jugoslavijo. — Kot minister za nemško letalstvo vam lahko izjavim, da sem imel priloko proučiti vaše letalstvo. Lahko vam rečem, da niti najmanj ne zaostaja za letalstvom drugih držav. Tudi vaša hidroaviacija me zelo zanima in si bom, ko obiščem vaše Primorje, ogledal tudi vašo hidroletalsko bazo. Po mojem mnenju ima hidroletalstvo za vas velik pomen. Göring se je nato poslovil od vseh navzočih ter stopil v letalo »Manfred von Richthofen«. Točno ob 11 se je trimotorno letalo dvignilo v zrak, napravilo v pozdrav nekaj krogov nad zemunskim letališčem ter se izgubilo v smeri proti Avali. Pet minut pozneje se je dvignilo še drugo motorno letalo »Karl Almenrader«, v katerem je bilo spremstvo letalskega ministra Göringa.

Turčija zviša svoj vojni proračun

Ankara, 17. maja. AA. Anatolska agencija poroča: Predsednik ministrskega sveta Izmet-paša je imel pred poslanskim klubom narodne etranke ekspozicijo o splošnem položaju v državi in o delu vlade. Med drugim je dejal, da je treba povečati proračun za državno obrambo. Turčija bo tudi za naprej vodila politiko mira, toda mednarodni položaj je v mnogih državah povzročil povišanje proračuna za aerodno obrambo. Zato mora biti tudi Turčija pri-

pravljena. Posl. klub je odobril ekspozicijo predsednika vlade in pristal na povišanje proračuna. Izdatki za narodno obrambo bodo kriti z ukraji, ki pa ne bodo vplivali na splošno gospodarsko stanje. Vlada bo osredotočila svoje delo na 3 glavna vprašanja: na okrepitev državne obrambe, na program industrializacije države in na gradnjo neobhodno potrebnih železniskih prog.

Zopet nesreča v rudniku Mons

Bruselj, 17. maja. c. Po včerajšnji veliki rudarski katastrofi v premočnovni Patouaze pri Monsu se je danes pripetila nova velika nesreča. V rove, kjer so še mrtvi rudarji, je se podala rešilna ekspedicijska 20 rudarjev in 1 inženjer. Komaj so dobro bili v rovu, pa se je ponovno zgodila velika plinska eksplozija, ki je deloma zasula rov, pa tudi vse rudarje. Seveda je bila koj poslana nova rešilna

ekspedicijska, kateri pa je uspelo rešiti zaenkrat le 6 živih rudarjev, deloma težko ranjenih. Ti rudarji pa so bili tako izmučeni, da ni bilo mogoče od njih izvesti ničesar o usodi tovaršev, ki so ostali v rovu. Tako je sedaj popolnoma neznan, koliko smrtnih žrtev bo še zahtevala ta druga nesreča. Prva nesreča je doslej zahtevala 40 smrtnih žrtev, ki so jih izveleli iz rova.

Kdaj bo konferenca Male zveze

Belgrad, 17. maja. m. Po dobljenih informacijah bo v sredi prihodnjega meseca v Zenevi seja sveta balkanske antante, na kateri se bodo pretresala in po možnosti tudi rešila mnoga še viseča vprašanja z Grčijo. Na tej konferenci se bo z dr. Benešem določil tudi dan sestanka Male zveze, ki bo v Sijani ali pa Bukaresti med 16. in 25. junijem. Temu sestanku u diplomatskih krogih pripisujejo velik pomen in se pričakuje, da bo na njem padla odločitev glede priznanja Sovjetske Rusije.

Dunajska vremenska napoved. Mogoče že danes ponoči napredovanje mrzlega zapadnega zraka z dežjem do vzhodnega roba Alp, jutri izpremenljivo, mrzlejšje vreme.

predlagal za podpredsednika narodne predstavnice Dragis Krniča, Sever-Verdo in dr. Vladimirja Ravniarja, za tajnike pa Mihajla Zivančevića, Karla Gajjska, dr. Ljudevita Auerja in Mustafa Mulalića.

Spominski govori

Predsednik Jeremija Zivanović se je nato obrnil na narodne zastopnike in imel pozdravni govor. Po tem pozdravnem nagovoru je povzel besedo narodni poslanec g. Vošnjak. Nato je govoril dr. Stojadinović, za njim pa po vrsti gg.: Lovro Petovar, Mihajlo Zivančević, dr. Kralj, Gabor Santo, dr. Milan Sekulić in dr. Tomo Frilandčević. Poslednji govornik je bil dr. Auer, ki je med drugim izjavil: »Mrtvi nam nalagajo, da bomo drugim izjavili, da imamo vedno pred očmi svojega kralja, svoj narod in domovino, in da mora biti vse naše delo iskreno in narodu vdano. Če naši nesmrtni junaki niso pomislili žrtvovati svoje življenja za Jugoslavijo, mora biti vsak politik pripravljen žrtvovati vse, da se Jugoslavija izgradi in okrepi.«

Panევropska unija

Belgrad, 17. maja. m. V prostorih Jokey-kluba je bila danes skupščina predstavnikov panევropske unije kraljevine Jugoslavije. Prisostvovali so ji delegati iz Ljubljane, Zagreba in Belgrada. Ljubljanski sekcijo je zastopal njen tajnik dr. Majaron. Skupščino je ob 11 otvoril njen predsednik, bivši zunanji minister dr. Ninčič. V uvodnih besedah je pozdravil vse delegate, nato pa je podal splošen pregled mednarodnih razmer v Evropi. O delovanju ljubljanske sekcije za panევropsko unijo je podal referat tajnik dr. Majaron. Za predsednika centralnega odbora panევropske unije v naši državi je bil zopet izvoljen bivši zunanji minister dr. Ninčič, za podpredsednika pa je bil izvoljen vsenilski profesor iz Ljubljane in bivši minister dr. Andrej Gosar. Od Slovencev so bili izvoljeni v odbor vseuč. prof. dr. Metod Dolenc, generalni ravnatelj Zadržne gospodarske banke dr. Stokar in tajnik ljubljanske sekcije dr. Majaron.

Belgrad, 17. maja. m. Danes popoldne se je vrnil Nj. Vel. kralj Aleksander. Nj. Vel. kralj je z ukazom od 18. t. m. odlikoval z redom jugoslovanske kralje I. reda kotorskega škofa Franja Učelinija za današnjo 40 letnico njegovega škofovanja.

Sisak, 17. maja. c. Tukaj se je danes mudil incognito zagrebški nadškof dr. Ante Bauer, ki je ponesrečenim meščanom osebno prinasel podporo Nj. Svetosti papeža Pija XI. Vrhovni pastir katoliške cerkve je podelil podporo 30.000 Din, kateri je zagrebški nadškof dodal še 5000 Din. Nadškof je darove sam razdelil.

Zagreb, 17. maja. c. Jutri prispe v Zagreb skupina bolgarskih zdravnikov. Iz Zagreba odidejo bolgarski zdravniki na obisk v Slovenijo.

NIVEA na zrak in solnce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke obleke odvadila solncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo ali Nivea-oljem — oboje varuje in neguje kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

Tragična borba Ukrajine proti gospodstvu Moskve

Znani časnikar Brike je o sedanjem položaju na Ukrajini v »Journal de Geneve« napisal interesanten članek.

»Ali je za neizmerno planjavo — piše Brike —, ki se razteza med Belim in Črnim morjem, med Baltikom in Velikim kitajskim zidom, v resnici potrebno enotno gospodstvo, edinstvena država? Pred očmi vseh osvajalcev je ta brezkonna ravan bila vedno objubljena dežela, ki je rodila fantastična upanja. Bila je od nekdaj idealno polje za vse imperializme od Tamerlana pa do Lenina.

Stoletni ruski imperializem je na tri načine skušal obvladati to prostrano zemljo. Bila je predvsem oseba carja, ki naj bi združevala v enoto številne narode. Druga vez je bila pravoslavna cerkev in tretja poskusi s panslavizmom. Boljševski imperializem ne vpoštevaja meja; biti hoče univerzalen. Ves svet naj bi po njegovem načrtu bil razdeljen na sovjetske republike, združene z Moskvo in njej podrejene. Kako si umišlja Moskva položaj takšnih sesterskih republik, nam dobro pove Kavkaz, Turkestan in Ukrajina s svojo črno usodo.

Predvsem je Ukrajina s svojo čudovito bogato zemljo in ogromnimi mineralnimi bogastvi tista zemlja, ki si jo za vsako ceno hoče ohraniti moskovska država. Toda usoda je na to ozemlje vrgla nareč, ki je v marsičem bistveno različen od osvobodilcev. Ukrajince, pa čeprav je Slovan, je po svoji naravi in po svojem temperamentu mnogo bližji zapadu, kakor pa Rusiji. Ukrajince je individualist in zato večen nasprotnik moskovskega »miraa, ki zanj pomenja tujo napravo, prav tako tujo, kakor mu je tuj sam komunizem.

Tako se je zgodilo, da se stari rusko-ukrajinski konflikt, ki si jo pod carji trajal nad 300 let, nadaljuje tudi pod boljševizmom. Odpor Ukrajincev proti Moskvi se kaže v dveh oblikah: na nacionalnem in socialnem področju. Lenin je spočetka Ukrajince prepričeval, da mu je le za socialno revolucijo, da ga pa ukrajinske nacionalne zahteve prav nič ne motijo. Tako je bila ustanovljena ukrajinsko-socialistična sovjetska republika. Spočetka je Moskva pritiskala na Ukrajino le z gospodarskimi in socialnimi sredstvi, zlasti pa je znala spretno izigravati reveže proti bogatinom. Kmalu pa je Moskva videla, da tako le ne pride do svojega cilja. Vedno pogostejši so se javljali znaki ukrajinskega nacionalnega vstajenja proti komunističnemu zatiranju. Potem je prišlo še do ene strahovite lakote leta 1921. in 1922., ki je posebno zadela Ukrajino. Tedaj je Lenin spretno spremenil svojo taktiko in proglasil novo ekonomsko politiko. Prizadeval si je na vsak način pridobiti ukrajinskega kmeta, dasi mu ni zaupal. Kako malo zaupajo boljševiki Ukrajincem, se vidi iz tega, ker vedno znova ustvarjajo nova administrativna telesa na Ukrajini z namenom, da razbijajo ukrajinsko politično enotnost. Na rumunski meji je bila formirana moldavska republika, v popolnoma umeten stvar, ki ga je Moskva upravičevala z nekaj tisoč Rumuni, ki žive pomešani med ukrajinskimi prebivalstvom. Ukrajincem je bil odtrgan tudi Krim, ki tvori lastno republiko. Da še bolj preluknjajo ukrajinsko ozemlje, so za-

ruske koloniste v Ukrajini ustvarili 24 avtonomnih teles, tako, da je na pogled danes Ukrajina etnografsko najbolj mešana ozemlje.

Tudi petletni načrt je imel svojo ost proti Ukrajincem. Bolj proti Ukrajini se je nadaljeval na treh frontah: politični, gospodarski in kulturni. Politično je znala Moskva s spretnimi manevri bolj in bolj utesnjevati itak zgolj dekorativno neodvisnost Ukrajine. Vodstvo republike je polagoma čisto prešlo v ruske roke. Najprej so se Rusi polastili notranjega ministrstva in napravili iz njega podružnico GPU. Nato je sledilo prosvetno ministrstvo, potem finančno itd., tako da se danes vodstvo ukrajinske republike nahaja v popolnoma moskovskih rokah.

Sedaj pa se je zgodilo nekaj povsem nepričakovane. Sama ukrajinska komunistična stranka je pričela izvajati opozicijo proti Moskvi. Nato so se Rusi morali odločiti. Enostavno so razpustili in zatrli ukrajinsko komunistično stranko in ustanovili novo politično organizacijo v Ukrajini, v kateri so Ukrajinci v manjšini. Leta 1932. je bil na čelu Ukrajine postavljen diktator Postisev, ki je po rodu Rus iz Sibirije.

Kremelj brez usmiljenja zatrl vse, kar nosi na sebi znake ukrajinske samobitnosti. Veliki proces v Harkovu (1930) je postavil pred puške evet ukrajinske inteligence. Pomorjenih je bilo 1500 vodilnih ukrajinskih mož. Avtokefalna ukrajinska cerkev je bila prav tako oropana vodstva, svečniki pa poslani na Solovjetske otoke. Iz ukrajinskih šol se mora vedno bolj umikati ukrajinsčina, kajti učitelji so predvsem Rusi, ali pa sploh pripadniki drugih plemen, ki ne razumejo ukrajinsčine. Prejšnji voditelj ukrajinske komunistične stranke Skrypnik je imel izbiro, ali iti v pregnanstvo, ali pa storiti samomor. Tako se je odločil za samomor v juliju 1933. Ves ukrajinski tisk je polagoma prišel v moskovske roke in ga sedaj vodi dva renegata Zatonjski in Kosior.

Boljševiška vlada v Moskvi je na vsak način hotela streti ukrajinskega kmeta, ki predstavlja temelj naroda in 85% vsega prebivalstva. Tako so zadnja leta na nečloveški način izgnali čez 200.000 najboljših kmetov v daljne sibirskie stepe, druge desetstoteke pa so poslali sekati les v severna stepa mečvirja. Napram ostalemu ukrajinskemu prebivalstvu pa Moskva izvaja politiko lakote. Kmetom je bil baš na Ukrajini pobran do mala ves živež in tako morajo cele poljske umirati od lakote, ker se niso hotele »salomiti« boljševiškim agrarnim eksperimentom. Dolgo časa so sovjeti pred ostalim svetom tajili nečloveške razmere, ki jih je boljševizem ustvaril na Ukrajini. Toda 11. aprila 1934 je moskovski statistični urad oficijelno priznal, da na Ukrajini divja lakota.

Ukrajinci, ki samo v Rusiji štejejo dobrih 40 milijonov ljudi, se bore za svojo neodvisnost. Boljševiška vlada se poslužuje vseh najstrašnejših in najbolj nečloveških sredstev, da zatire in ukloni narod, ki se noče odreči svoji svobodi. Toda višek ironije je v tem, da se kramarska Evropa pripravlja, da bi kar moč slovesno sprejela sovjele v Zvezo narodov...

Bratski sorojem Bolgarov

Ljubljana, 17. maja.

Čuvstvo slovenske solidarnosti, ki je vedno odlikovalo nas Slovence in ki se je vedno odražalo, kadar smo sprejemali zastopnike bratskih slovenskih narodov, se je izkazalo tudi danes, ko smo takorekro prvi sprejemali prosvetne zastopnike bratskega bolgarskega naroda, to je bolgarske pevce, zbor pevskega društva »Rodna pesen«, iz Plovdiva, ki ga je ustanovil naš rojak Bezenšek in ki je sedaj reprezentativen pevski zbor Bolgarije.

Na peronu se je kljub pozni uri — vlak je prišel ob triletni na 9 — zbralo zelo številno občinstvo, med drugim tudi zastopniki mestne občine in župana dr. Rupnik, v imenu Hubadove pevske župe in odbora bolgarsko-jugoslovanske lige dr. Svigelj in poslovodni predsednik »Slavca« arh. Krainer.

Ob prihodu vlaka z bolgarskimi gosti je občin-

Posnemanja vredno

London, 17. maja. AA. Stanovanjski odbor je sestavil načrte za velikopotezno gradbeno akcijo. Predvidenih je 1 milijon novih hiš. Tedenska najemnina ne bo presegala 10 šilingov. En milijon hiš, kakor jih odbor predvideva, bi veljalo 400 milijonov funtov. Vodja odbora je lord Amulree. Odbor je imenoval minister za narodno zdravlje z nalogo, da zbere denar za financiranje vsedravnega stanovanjskega programa. Lastniki novih stanovanj bodo krajevne oblasti ali pa javno koristne družbe. Odbor bo moral ustanoviti po vsej Veliki Britaniji taka društva in jih nadzirati.

Radi kljukastega križa na - Lipare!

Dunaj, 17. maja. m. Korespondenca Hercog poroča iz Bocna, da je bilo vse doslej v Italiji nošenje značk s kljukastim križem dovoljeno. Sedaj pa so italijanske oblasti prvič nastopile proti narodnim socialistom. V mestu Kustingen blizu Bocna so namreč narodni socialisti poslikali vse hiše s kljukastimi križi. Zaradi tega so orožniki hrešali več smiljivih oseb in so bile tri obsojene na deportacijo na Liparske otoke.

Karlsruhe, 17. maja. AA. Na železniški postaji v Pforzheimu je pri manevriranju zdelo lokomotiva v vlak, ki je vozil na postajo. Trije vagoni so demolirani, štirje potniki mrtvi, več jih je pa nevarno ranjenih.

Chamberlain se je nevarno ponesrečil

London, 17. maja. c. Bivši zunanji minister Austen Chamberlain je danes postal žrtev avtomobilske nesreče. Njegov avto je trčil skupaj z nekim taksijem. Oba avtomobila sta se prevrnila in izpod avtomobila so izveleli težko ranjenega Chamberlaina, ki so ga takoj prepeljali na kliniko.

Ledene gore

London, 17. maja. c. Zaradi toplega vremena se je odločilo zelo mnogo ledenih gor z Grönlandije in sedaj plovejo proti jugu. Na progi, na kateri je pred dvajsetimi leti naletel »Titanik« na ledeno goro in se razbil, je sedaj vse polno ledenih gor, in sicer nad 70 po številu. Zaradi tega velikega števila ledenih gor morajo vsi parniki voziti silno previdno. Do nesreče še ni prišlo.

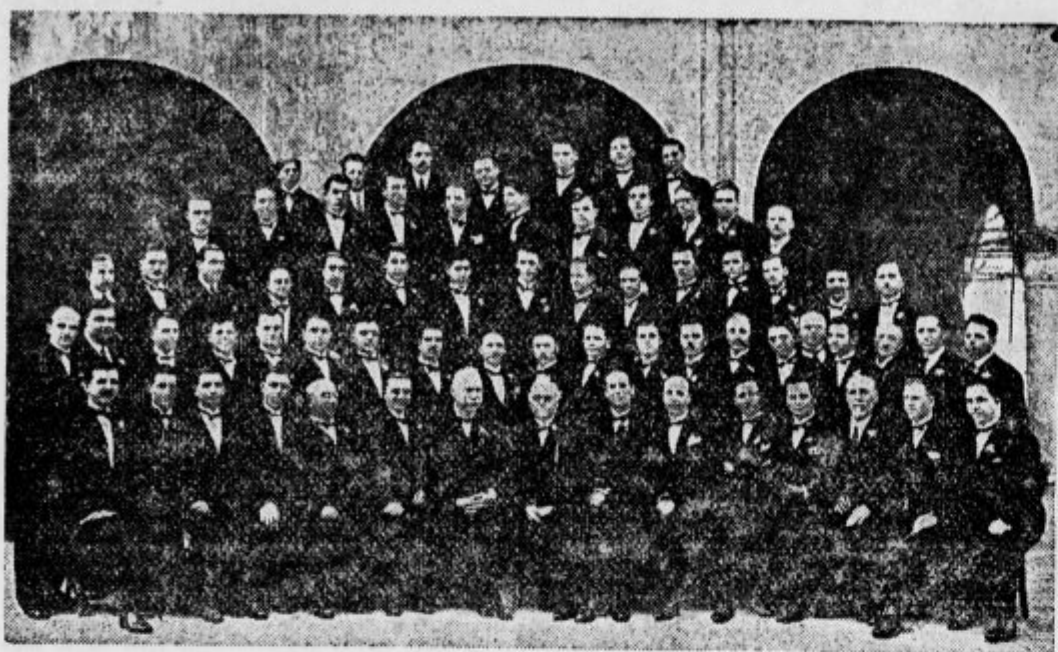
Dobro je povedal

Pariz, 17. maja. AA. Iz Lyonsa poročajo, da je tamošnja sekcija Ege za zaščito človeških pravic izključila iz svoje srede Herriota. Ta sklep so lyonski politični krogi in lyonska družba sprejeli z velikim nezadovoljstvom. Vse kaže, da se je hotela lyonska sekcija lige za zaščito človeških pravic osvetiti Herriotu, ker se je izjavil za vlado narodne unije, in da so to storili socialisti, oziroma komunisti, ki so v Ligi v večini. Herriot se ni poslužil pravice pritožbe. Ko pa je zvedel za ta sklep, je izjavil:

»Če je lyonski odbor Lige za zaščito človeških pravic lahko brez mene, sem tudi jaz lahko brez njega.«

Ob Slavčevi 50letnici bo donela tudi bolgarska pesem!

Bratom Bolgarom iskren pozdrav!

Pevski zbor »Rodna pesen« iz Plovdiva

Ljubljana, 17. maja.

Lansko leto je poteklo v znamenju prvih iskrenih stikov med Bolgari in Jugoslavlani. Prvi sta prispeli k nam dve priznani pesnici Liza Bagrijana in Dora Gabe, ki sta porušili zid med našimi in svojimi srci. Od tedaj naprej pa so se vrstili številni prijateljski obiski na eno in drugo stran. Kot da so duše vseh južnoslovanskih narodov že davno čakale na onega, ki bo prvi spregovoril prijazno besedo, prvi povabil brata v svojo gostoljubno hišo. Prvi koraki so bili napravljeni. In zdaj si dan za dnem dopovedujemo, kako lažnjiv je bil oni dolgi molk ves povojni čas, kako rahel zid, ki ga je postavila politika med nas. Posamezniki sklepajo prijateljstva, društva se sestajajo, narodi si prisrčno stiskajo roke. Velikega pomena je bil obisk jugoslovanskih penklubskih centrov v Soliji, prav tako častnikarjev in raznih pevskih društev, visoki medsebojni obisk dveh vladarskih dvojic, zunanjih ministrov, koncem meseca pričakujemo 30 književnikov, gostovali so že posamezni gledališki igralci, medsebojno se seznanjamo v kulturnih in gospodarskih vprašanjih, skratka, vse kar smo blizu 15 let zadrževali, se je spontano odprlo in danes si stojimo blizu, kakor bi si morali po istih narodnih čuvstvih že od nekdaj stati.

Slovenci smo Bolgare že v avstrijski politiki prištevali v svoj bodoči južnoslovanski okvir, kateri je bil naš sen in za katerega smo se ogrevali v poklovi preteklega stoletja. Naši književniki so čustvovali z bolgarskimi trpinami pod turškimi jarmom, opevali junške borbe in domovinsko ljubezen bolgarskih junakov v balkanskih planinah. Slovenec

Bezenšek pa je dejansko pokazal čuvstvovanje vsega slovenskega naroda, ko je posvetil vse svoje življenje za kulturno in narodno rast bratskega bolgarskega naroda.

Nocoj pa je prispelo na naša tla najstarejše bolgarsko pevsko društvo »Rodna pesen« iz Plovdiva. Ob tej priliki naj orisemo zgodovinsko stran »Rodne pesni«, ki že blizu 40 let razveseljuje in bodri srca bratov Bolgarov. Ustanovitelj tega pevskega društva (1895) je bil Angel Bukorešlijev, ki je bil več let hkrati prvi društveni pevovodja. Prvi predsednik, ki so si ga pevci izbrali za voditelja, kateri jim naj bi kazal pot navzgor, pa je bil naš slavni rojak profesor Anton Bezenšek. Drugi pevovodja je bil znani bolgarski glasbeni kritik profesor Ivan Kamburov. Društvo je kmalu zaslovelo po vsej bolgarski zemlji in s svojimi uspešnimi nastopi mnogo pripomoglo do popularizacije bolgarske narodne in umetne pesmi. Na pevskih tekmah v Soliji l. 1932 in v Kazanliku l. 1933 je dobilo plovdivsko pevsko društvo naziv pevskega prvaka Bolgarije. Društvo ima svojo imovino in bogat inventar. Zbor šteje 90 pevcev, 55 pevka, dva častna člana, 12 ustanovnih in 122 podpornih članov. »Rodna pesen« bo nastopila tudi na slavnosti 50-letnice pevskega društva »Slavec«, in sicer v nedeljo, 20. maja ob 11 dopoldne v dvorani hotela Union. Zbor bo izvajal skladbe Rjisičerja, Stajnova, Behterova, Bukorešlijeva, Abta, Muhviča in Mokranjca. Zbor vodijo na pevsko turnejo po Jugoslaviji predsednik Angel Bukorešlijev z go. soprogom, dirigenti: Ivan Kočetov, Kočev in Panajot Georgijev. V zboru je 70 pevcev in 7 drugih članov.

Ob prvem prihodu »Rodne pesni« v slovensko metropolo Ljubljano iskreno pozdravljamo drage bolgarske brate. Prinesli ste nam pesem svoje lepe zemlje, pesem svojih src, vonj svojih rož. Prvič bomo dojemali iz Vaših pesmi dušo, ki vam je ubrana po struni slovanske celote, a jo je zgodovina in tipična krajina po svoje oblikovala. Naj bo ta prvi prihod med nas začetek še mnogih obiskov, katerih se bomo veselili kakor bratje svojih bratov.

Bratje Bolgari, pozdravljeni!
Bratje Bolgari, še pridite med nas!

Jubilej g. Ivana Dražila

Z zlatim jubilejem pevskega društva »Slavec« praznuje zlati jubilej tudi g. Ivan Dražil, ki je polnih 50 let »Slavec« pevec, soustanovitelj in organizator »Slaveca«, kateremu je 36 let bil predsednik ter je sedaj njegov častni član in častni predsednik. Na njegovo pobudo je leta 1894 bila ustanovljena »Zveza slovenskih pevskih društev«, ob »Slavčevi« 25 letnici je g. Dražil sprožil pred-

log, naj se ustanovi »Zveza slovanskih pevskih društev«. Leta 1924 se je ob »Slavčevi« 40 letnici po Dražilovi zamisli vršila prva pevška razstava. Dvajset let je g. Dražil bil prvi tenorist v zboru slovenske opere, v katerem je deloval od leta 1884. Za te velike zasluge je bil g. Dražil odlikovan z redom sv. Save 4. stopnje.

Rojen je bil 19. aprila 1865 v Ljubljani, kjer živi sedaj kot upokojeni magistratni pisarniški ravnatelj.

Zlati jubilej »Slaveca« je tudi velika počastitev njegovega dela!

Konferenca o delavski brezposelnosti

Delavci izgubili poldrugo milijardo

Zanimivo poročilo g. dr. M. Krmpotića

Belgrad, 17. maja.

Včeraj se je v centralnem odboru delavskega posredovanja v Belgradu končala konferenca zastopnikov delavskih in trgovskih zbornic ter strokovnih organizacij. Na konferenci so bila obravnavana važna vprašanja delavske brezposelnosti in pomoči brezposelnim. Konferenco je vodil predsednik osrednjega odbora g. dr. Krmpotić, ki je o tem vprašanju predložil obširen in utemeljen referat.

V svojem poročilu je dr. Krmpotić najprej opozoril na novo odredbo finančnega zakona, ki omogoča, da bodo v bodoče brezposelni delavci, ki so bili dovolj zavarovani, dobivali podporo 20 tednov v letu, in sicer največ 15 dinarjev na dan. Poročevalec naglašal, da je vlada z uredbo o javnih delih dala temelj za sistematično zatiranje brezposelnosti na deželi Z vелеkim varčevanjem je bilo mogoče povečati podporo brezposelnim. Te podpore so štiri vrste: redna podpora za kvalificirane delavce, izredna podpora za takozvani kmečki proletarijat, podpore v blagu in podpore v delu. V skupnosti z državnimi in samoupravnimi ustanovami se bodo lahko izvršila velika javna dela v večjih središčih države.

Nato naglašal poročevalec, da se kaže neko upanje, da se bodo razmere izboljšale. V zahodnih in industrijskih državah Evrope število brezposelnih stalno, vendar pa le počasi pada.

Delavske mezde so l. 1930, ko je bilo blagostanje največje, znašale več ko 5 milijard na leto. Toda l. 1931 je že pokazalo za 250 milijonov manjše mezde, katere so se l. 1933 zmanjšale celo za poldrugo milijardo. Na podlagi števil je ugotovljeno, da so 110.103 delavci, ki so bili manj zaposleni, izgubili na mezdah okoli 870 milijonov dinarjev na leto, medtem ko so polno zaposleni delavci (520.970) prejeli zaradi zmanjšanih mezd 520 milijonov dinarjev manj. Ker naš delavec razmeroma manj porabi za industrijske proizvode, je ta izguba udarila predvsem našega kmeta. Lahko rečemo, da se bližamo ustalitvi razmer na mnogo nižji življenjski stopnji z mnogo manjšimi mezdami. Industrija se razvija na temelju nizkih, naravnost koloni jalnih mezd. Zasluzek pa ne gre v korist našega, ampak inozemskega gospodarstva.

Osrednja uprava za posredovanje dela si prizadeva, da bi javne borze dela mogle dovoljno podpirati in zaposlevati brezposelne delavce tudi v bodoče. Treba bo enotno organizirati delo. V ta namen bo potrebno sodelovanje s posameznimi ministri.

O tem referatu se je razvila živahna obravnava, katere so se udeleževali predvsem zastopniki delavskih zbornic ter tudi trgovskih zbornic. Vsi govorniki so pohvalili poročilo in naglašali, da je osrednji odbor za posredovanje dela v državi ustanovil celo mrežo najpotrebnejših ustanov, ljudskih kuhinj, azilov itd.

Važno vprašanje konference je bilo, koliko

je pravzaprav v naši državi brezposelnih delavcev. Zastopniki delodajalcev so bili mnenja, da je število 300.000 brezposelnih, kakor trdijo zastopniki delavskih zbornic, pretirano visoka. V obravnavi tega vprašanja je bilo pa ugotovljeno, da je nemogoče ugotoviti točno število brezposelnih delavcev v mestu, ker se tudi na deželi kmet vsled obubožanja spreminja v delavca. Zato ni mogoče točno označiti, kdo je pravi delavec. Sklenjeno je bilo, naj se na podlagi poblastila novega finančnega zakona izdajo posebne delavske legitimacije, ki bodo služile borzam dela ter brezposelnim delavcem za potovanja. Na ta način bi se utegnili prilično ugotoviti, kakšna je številčna razlika med mestnimi in kmečkimi delavci.

Pozdravljena je bila namera osrednjega odbora, da se bo podpora potrebnim brezpo-

Zanimiva razprava zaradi volitev

Ljubljana, 17. maja.

Kazenski sodnik-podrednik okrožnega sodišča s. o. s. g. Josip Gorečan je danes obravnaval zanimiv slučaj prestopka čl. 73 volivnega zakona in čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obtožen je bil g. Hinko Lebinger iz Litije, češ, da je »neustanovljeno« dne v začetku oktobra lani v Litiji pred svojo hišo nagovarjal Železnika Franceta, da bi volil in agitiral v St. Lambertu za opozicijsko stranko in mu je zato obljubil sigurno mesto občinskega tajnika. Če bodo uspeli, bodo v vseh občinah razvili svoje delo in bo njih naloga, da strmo glavo sedanjemu režimu v državi. S tem je obtoženec obetal volivcu službo, da ga s tem zavede, da se zavzame za izvestno kandidatsko listo. Skušal je dalje delati nerazpokoženje proti sedanjemu političnemu redu.

Obtoženi Hinko Lebinger je podal pismen zagovor. Sodnik ga je najprej vprašal: »Priznate krivdo? Obtoženec: »Ne! Se zagovarjam kakor v pismeni vlogi.« Sodnik je nato prečital pismeni zagovor, v katerem je navajal obtoženec vse razbremenilne okolnosti in razne dokaze o svoji nekrivdi. Res se je z Železnikom razgovarjal, toda ni mu dejal, naj voli »klerikalce« in da bi bila s tem zmaga sigurna, odnosno da bi bil proti sedanjemu režimu. Bil je za enotno listo v občini St. Lambert in to je tudi njemu priporočil. Obtoženec je zanikal, da bi bil Železniku obljubil tajniško mesto v omenjeni občini. Takega mesta v občini St. Lambert sploh ni. Prosil ga je samo, da naj skuša vplivati na sestavo enotne kandidatne liste in naj se obrne na g. župnika Zgajnarja.

Obtoženec zagovornik, litijski odvetnik dr. Mazek je najprej izpodbijal verodostojnost pričee Franceta Železnika. Po Dolenc-

selnim povečala. Pri tej priliki je bilo ugotovljeno, da so z velikim varčevanjem borze dela dobile potrebne rezerve, katere bodo sedaj porabile. Nekateri delavski zastopniki pa so grajali pretirano varčevanje v teh ustanovah. V nadaljnji razpravi je bilo naglašeno, kako važno je študirati socialna vprašanja v državi, kar sedaj dela osrednja uprava, ki je organizirala v ta namen posebno statistično službo, ustanovila knjižnico ter bo v najkrajšem času izdala veliko krasno reprezentativno socialno-politično revijo v Belgradu.

Končno je konferenca pozvala belgrajsko občino, naj brezplačno odstopi potrebno zemljišče, kjer se bo zgradila velika palača za javno borzo dela v Belgradu, katere je neobhodno potrebna. Belgrajska občina je to pravzaprav dolžna storiti, ker je osrednja uprava za delavsko posredovanje iz brezposelnega fonda belgrajski občini dala 10 milijonov dinarjev za zgradbo občinskih socialnih ustanov, s katerimi se sedaj ponaša belgrajska občina.

To poročilo je zelo zanimivo in ga vsem, ki so prizadeti in kateri se pečajo s socialnim vprašanjem priporočamo v razmišljanje in razglabljanje.

Priča ima slab spomin

Maklecovi interpretaciji je treba vporabiti člen 73 proti pričel Železniku kot sotožilcu, ker si je dal nekaj obljubiti pred volitvami.

Državni tožilec: »To pa ni mogoče!«

Nato je bil pozvan v dvorano pričel Železnik Franc. Njegovo zaslišan je bilo prav komično. Priča je najprej omenil o Lebingerju: »Zadnji čas sem ga pozdravil, pa mi ni odzdravil. Nisem nič jezen nanj.«

Sodnik: »Ali ste bili res preklečani?«
Priča: »Se ne spominjam.«
Sodnik: »Zakaj ste bili preklečani. Ali ste nagovarjali h krivemu pričevanju?«
Priča monotono: »Se ne spominjam.«
Sodnik: »Ste-li bili v preiskovalnem zaporu?«

Priča: »Kar mi drugi povedo!«

Sodnik začudeno: »Nič ne veste, da ste bili v preiskovalnem zaporu?«
Priča: »Imam slab spomin!«

Sodnik: »Verjetno, da ste bili zato preklečani!«

Sodnik je nato nadaljeval: »Kako je bilo takrat? Vi ste Lebingerja ovadili. Prav za prav ste okrog govorili, da je tako Lebinger govoril pred občinskimi volitvami.«

Priča: »Sploh sedaj ne morem reči, kaj je govoril. Danes se ne morem več natančno spominjati. Spominjam se samo, da sem ž njim govoril pred njegovo hišo v Litiji.« Na nadaljnja sodnikova vprašanja je Železnik omenil: »Rekel je, naj volim za »klerikalno listo« in če bodo dosegli uspeh, me bo predlagal za občinskega tajnika.«

Sodnik: »V kateri občini?«

Priča: »Ne vem, v kateri!« Vem še, da bo po volitvah njih naloga, da bodo sedanjemu režimu vrgli. Tega se pa spominjam.«

Bratlec dr. Mazek: »Ali sta bili postav-

Hočete samo poceni kupiti ali pa hočete kupiti poceni in dobro

potem kupite

Moške
čevlje . Din 75-
Damske
čevlje . „ 69-
Otroške
čevlje . „ 16-

ter vse druge poletne čevlje, sandale, ko-
palne čevlje itd. po najnižjih cenah pri tvrdki

Ant. Krisper - Ljubljana

Mestni trg 26

Stritarjeva 1-3

ljene dve kandidatni listi! Priča: »Dve sta bili.«

Sodnik: »Obdolženec pravi, da nista nič drugega govorila, kakor da je vas prosil, da skušate vplivati, da se sestavi enotna lista v St. Lambertu in da v tem oziru stopite k župniku g. Zgajnarju na Sv. gori in da to uredite. Ali je to mogoče?«

Priča: »Danes se ne spominjam. Ne vem, sem pozabil.«

Bratlec: »Ali ste bili pri g. župniku?«
Priča: »Da. Toda sem popolnoma pozabil, kaj sem ž njim govoril. Tja sem prišel slučajno.«

Sodnik: »Kdaj je to bilo?«

Priča: »Ne vem. Mislim pred volitvami.«

Sodnik: »Ali ste razgovor resno smatrali?«

Priča: »Nisem!«
Bratlec priči: »Ali niste celo zahtevali mesto tajnika, če se boste eksponirali?«

Priča: »Posebe se na to ne spominjam, da bi župniku pisal, da mi preskrbi tajniško mesto za moj trud za skupno listo. O tem nič ne vem.«

Sodnik: »Veste, da ste bili preklečani?«

Priča: »Vem samo to, da je bil prekleč dvignjen.«

Državni tožilec: »Ali sta bila z obtožencem sama?«

Priča: »Sama sva bila.«

Sodnik je nato na predlog branilca prav zanimivo in mestoma komično obravnavo preložil, da se zaslišajo še nekatere priče in pridejo sodni spisi o Železniku Francetu.

Svečana predstava ob 40-letnici »Danice«

„Igravec in milost“ preložena

Radi delovnega reda v operi je bilo nemogoče izvršiti vse potrebne priprave za vzporeditev dne 18. maja. Zato smo predstavo v sporazumu z gledališko upravo preložili na 25. maj. Vstopnice ostanejo seveda v veljavi.

Prva žrtev Kolpe

Metlika, 15. maja.

Prav to nedeljo je Kolpa zahtevala svojo letošnjo prvo žrtev. Zaradi izredno toplih dni, so bili vedno bolj pogosti kopalci v Kolpi. Prav ta vročina, saj ni manjkalo več dosti do 40°C, je zvalila v svoje hladne valove 19-letnega zidarskega delavca Franca Povšeta. Fant je bil doma iz Toplice pri Novem mestu, pa je delal v Radovičih pri gosp. Kostelcu, ki ei zida nov dom. V nedeljo popoldne se je šel kopat v Kolpo; pa je kmalu zginit pod valovi. Sicer je bil menda vajen vode, toda Kolpa je večkrat varljiva in bilo je po fantu. Sicer so takoj začeli z reševanjem, pa je bilo prepozno in sedaj počiva pri Treh farah.

Posebni izletniški vlaki na Sušak in v Split

O binkoštih se bodo uvedli na spodaj navedenih progah jugoslovanskih državnih železnic naslednji izletniški vlaki:

Ljubljana—Sušak (čez Zagreb): Odhod iz Ljubljane 19. maja ob 20.30, prihod na Sušak 20. maja ob 5.41; odhod s Sušaka 21. maja ob 20.40, prihod v Ljubljano 22. maja ob 6.10. Vozna cena za eno osebo za tja in nazaj za relacijo Ljubljana—Sušak II. razred Din 182, III. razred Din 104; za relacijo Zidani most—Sušak II. razred Din 162, III. razred Din 87. — Priključna vožnja po polovični vojni ceni od vseh postaj ljubljanskega ravnanstva do postaj Ljubljana gl. kol. in Zidani most.

Zagreb—Sušak. Odhod iz Zagreba prvi vlak 19. maja ob 22.15, drugi vlak 19. maja ob 22.46, prihod na Sušak prvi vlak 20. maja ob 4.10, drugi vlak 20. maja ob 4.30; odhod s Sušaka prvi vlak 21. maja ob 21.40, drugi vlak 21. maja ob 22.15, prihod v Zagreb prvi vlak 22. maja ob 3.55, drugi vlak 22. maja ob 4.20. Vozna cena za eno osebo tja in nazaj za relacijo Zagreb—Sušak II. razred 113.50 Din, III. razred 65 Din. — Priključna vožnja po polovični ceni od vseh postaj zagrebskega ravnanstva in od postaj proge Videm-Krško—Zagreb do postaje Zagreb gl. kol.

Zagreb—Split. Odhod iz Zagreba 19. maja ob 21.46, prihod v Split 20. maja ob 8.05; odhod iz Splita 21. maja ob 19.23, prihod v Zagreb 22. maja ob 6.13. Vozna cena za eno osebo za tja in nazaj za relacijo Zagreb—Split II. razred Din 203, III. razred Din 116. Priključna vožnja po polovični ceni od vseh postaj ljubljanskega in zagrebskega ravnanstva do postaje Zagreb gl. kol.

Povratne vozne karte za te izletniške vlake se prodajajo na postajah: Ljubljana gl. kol., Zidani most in Zagreb gl. kol.

Potniki z drugih postaj, ki se nameravajo priključiti tem vlakom v Ljubljani, Zidanem mostu ali Zagrebu, si kupijo na vstopni postaji celo vozno karto do priključne postaje; ta karta velja za brezplačen povratek od priključne postaje do prvotne vstopne postaje, toda le pod pogojem, da jo da potnik pred nastopom povratne vožnje na Sušaku, oziroma v Splitu žigosati pri potniški blagajni. Potnik pa mora poleg te karte imeti pri povratni vožnji na priključni progi tudi že uporabljeno karto izletniškega vlaka, ker mu drugače karta za priključno progo ne velja.

Priključna karta mora biti kupljena 19. maja, za povratno brezplačno vožnjo pa velja le 22. maj.

Potniki, ki žele vstopiti v izletniški vlak Ljubljana—Sušak na vmesnih postajah, smejo naročiti povratne karte in sicer potniki s postaj Litija, Zagorje, Trbovlje na postaji Ljubljana gl. kol., potniki s postaj Sevnica, Videm-Krško, Brežice pa na postaji Zidani most najpozneje 24 ur pred odhodom vlaka — pri svojih vstopnih postajah.

Ljubljanske vesti:

Regulacija Trnovega

Večkrat ste že pisali o regulacijskih delih v Trnovem. Zdi se, da so bila poročila vendarle preveč površna. Treba je razumeti najprej to, da je vse preurejanje središča krog trnovske cerkve enotna zamisel prof. Plečnika, ki bi rad in je brezdvomno pokazal in dokazal, kako naj bi se izvrševala regulacijska dela, iz katerih diha slovenska in slovanska mehka duša. Ti zeleni bregovi ob Gradaščici, ljubke poti do nje, vse nepravilnosti na naravi ustvarjene in po umetnikovi zamisli disciplinirane vijuge ob vodni strugi so tiha pesem, ki zveni res melanholično, kakor je naša slovenska pesem. Ako gledaš korito Ljubljanice, to mrzlo, brezdušno gmoto betona, ki te odbija, ker je brez življenja, in bulji vate kakor slepa Sfinga, se vprašuješ: le čemu to mrtvo korito sredi živega mesta? Če sedaj poskušajo majčkeno ta kadaver razviti v živahni mostovi in stopnišči, ki vodijo na breg, je to prizadevanje, kakor težko, vendarle majhen žarek življenja v mrko smrt. — Ob Gradaščici pa bo cesta vodila od Ljubljane in dalje proti Viču in še naokoli ob žuboreči vodi, skozi zelenje, mimo majhnih parkov in nasadov, da utegne biti to sploh najlepši sprehod ob periferiji mesta. Cerkvena ulica se bo spremenila res v cesto, ki bo ograjena z brezami pred hišami, ob vodi bo lep hodnik, obrobjen z zelenjem. Nerodne in nevarne stopnice, da so mogle perice do vode, so podrtje, prostor za pranje je prostoren in ima v ozadju volilno, po kateri se bo spenjal bršlin in zelenje. Saj so uboge služkinje tudi ljudje in naj imajo pri tem svojem opravilu nekaj — recimo — poezije. Zanimivo je, da se ob regulaciji odkrili poleg sedanje brvi, ki vodi iz Cerkvene ulice v Gradaško, star, 16 metrov globok vodnjak, ki je sijajno obzidan s kamnom. Bil je že čisto pozabljen.

Mnogo je bilo govorjenja in tudi ugibanja, zakaj so nekaj kostanjev podrli, nekaj pa jih obžagali, da so nižji? Kakor sedanjí nasadi po mestu dokazujejo, je kostanj vendarle nekaj zavaljenega, neotesanega. Edino dobro lastnost ima, da daje gosto senco. Lepotnega pa na njem ni nič. Prišel je v modo po Lattermanovem drevedore in se zasejal pri nas vse preveč preserno. Izpodrinil je slovensko lipo, orehe in češnje po gmajnah. Moda je neizprosna in ndira tudi na kmete. Sredi vasi so nekdanj moževali pod lipo, pred hišami so malicali pod li-

pami, danes pa naletiš na toliko krajih namesto na lipo na divji kostanj, ki ni ne lep, ne koristen in ne naš. S tem, ker so nekaj kostanjev posekali, nekaj jih prisekali, je nastalo ob Gradaščici mnogo vrzeli, skozi katere imaš lep pogled na Grad in še drugam. Vse to je le hvaljevredno preganjanje košate enoličnosti, kar je čisto v redu.

Še nekaj pa je potrebno ugotoviti. Vsi ti nasadi, vse te lepe zelene brežine, ki so stale mesto mnogo denarja, ki so ga zaslužili ubogi brezposelni, imajo nerazumljive sovražnike. Kakor ima polje črva, kobilico, brošča in voluharja z mišjo vred, tako imajo neznasi in zeleni obrobki potov črve in voluharje v obliki ljudi. Z velikim trudom so bili bregovi obloženi z rušo. Ko je zagleda paglavec, nima prav nič bolj pametnega storiti, kakor da se zadrepi po njej in jo razdere ter raztrga. V parku pred trnovskim župniščem je na sredi nekaj stadionček, v katerem so klopi, obrobjen je z zeleno rušo. Halo, mlada divjačina pa nanjo! Bil je pravi cirkus, dokler je niso uničili popolnoma in bi mesto moralo to elipso obložiti vnovič. Robovi Dobrilove ceste so zeleni. Torej zato, da ne gre človek po cesti, ampak po tistem obrobku, po travici? Postavljajo so odrači po vsem robu. Mislite, da kaj pomaga? Nič. Pa ne samo za male pokavce je privlačna taka živa in zelena pot. Po njej si videl hoditi gospe in gospode, akademske študente in drugo visoko gospodo, dokler ni bilo mesto primorano, da plačuje stalnega paznika, ki skuša ljudem dopovedati, kako so sirovi in brez srca, da kvarijo, kar je bilo z žrtvami in najboljšim čutom ustvarjenega. Tam ob mostu ti raste vrba zalujka. Takoj zgrabi pobalin za visečo vejo, da jo ima za guncalico, in jo seveda odlomi. Zelene sadike so ob robu nasajene, kako pripravne šibice za zlikovce, zato kar po njih! Drugi ima nož in kaj je bolj pripravo, da z njim poreže vrhove smrečicam. Kmečki fantič se obtožuje greha, da je v travo stopil, mestna mladina pa divja in kvari, kar le zaseže. Ali res šole ne store nič ali ne zmorejeto nič? Vsi vzgojni zavodi in vse občinstvo bi moralo iti v boj zopet tako nerazumljivo srčno sirovost. Tiste pa, ki jih zalotijo ob tako občekoristnem delovanju, naj bi vzornost kaznovali z globami in še s čim drugim.

Brv čez Gruberjev kanal

Ljubljana, 17. maja.

Sinočnja seja občinskega sveta je prinesla mnogoštevilnim ljubljanskim prebivalcem in davkoplačevalcem bridko razočaranje: iz poročila gospoda župana smo zvedeli, da je ministrstvo mimo nekkih drugih malenkosti črtalo iz mestnega proračuna ravno brv čez Gruberjev kanal! Že čez trideset let se vleče ta zadeva, nesteto manj nujnih stvari se je že uredilo, povsodi je obrobno prebivalstvo mesta deležno splošnega napredka in prometnih izboljšav, samo Podgolovec je izključen od tega. V zadnjem času je pokazala mestna občina vse umevanje za to, da se tudi ta mestni rob tesneje poveže v celoto in se tudi temu delu mestnega prebivalstva in njegovemu gospodarskemu prosperu posveti več pozornosti. Kakor je znano, je bilo že vse pripravljeno in urejeno, da bi se še letos zgradila brv čez Gruberjev kanal, zdaj pa ta nepričakovani udarec! Naravnost čudno je, da je v mnogomilijonskem proračunu črtnih ravno borihi 60.000 Din, ki so bili določeni za to brv. Pa če bi ta postavka pomenila kak luksuz, kako nepotrebno stvar! Ko bi brv v resnici pomenila bistveno skrajšanje vsakdanje poti na delo za delavce in namence, v šolo, k uram, na sestanke in prireditve za mladino, na pošto, k zdravniku, v cerkev, v gledališče, na kolodvor, trg itd. za prebivalstvo na Hradečkem cesti; za meščane pa na izprehod v idilični Podgolovec in prostrane golovske gozdove, pozimi na smučanje. Golovec bi se dal vse drugače izkoristiti tudi za tujske promet, če bi bil dohod krajši in neposrednejši. Razen tega bi bilo tudi vojaštvu bližnje vojašnice nedvomno zelo ustrezno, če bi vodila brv čez Gruberjev kanal. Na vsak način ta brv ni nikak luksuz, ampak zelo nujna potreba in upravičena zahteva prizadele davkoplačevalcev. Gospodu županu bi bili vsi hvaljevali, če bi skušal to zadevo vendar le še v zadnjem hipu rešiti v prilog prebivalstva. Ni mogoče, da bi se ministrstvo upiralo tolikim tehtnim razlogom, ko so stroški v primeri s celotnim proračunom tako malenkostni.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri o. 19. dvojni spored »Revizor iz Petrograda« (Vlasta Burian) in »Dirka v smrt« (Tom Mix)

© Profesor Gustav Glotz v Ljubljani. Danes doše v naše mesto znameniti francoski arheolog in zgodovinar g. Gustav Glotz, profesor na Sorboni in član instituta. Učenjaka, ki je znan po svojih izbornih delih iz grške zgodovine, pozna tudi mnogo Slovencev, ki so študirali v Parizu in poslušali njegova zanimiva predavanja. Od l. 1925 izdaja profesor Glotz veliko delo: »Svetovna zgodovina«, za katero je sam napisal grško zgodovino. Drevo ob 18 bo predaval g. Glotz v univerzitetni zbornici o Homeru, nakar opozarjamo cenjeno občinstvo.

© Sklepi tajne seje. Na občinski tajni seji dne 16. maja so bili sprejeti naslednji sklepi: meščanstvo je bilo podeljeno proti najvišji taksi klepar-skemu mojstru Teodoru Koru; na lastno prošnjo je bil upokojen mestni zdravstveni svetnik dr. Otmar Krajec; za računsko inspektorja sta bila imenovana Karel Ahčin in Josip Košiček; za računsko kontrolorje so bile imenovane: Jospina Matjan, Amalija Selan in Ana Dolenc-Kessler; za pisarniškega oficijala je bil imenovan Lenart Zupan; za poduradnika je bil imenovan Ludvik Stemberger; za monterja v elektrarni Adolf Schwarzmajer; napredoval je v V-I mestni tehnik Rudolf Rusjan; za definitivno je bila imenovana profesorica Milena Kobe na mestni realni gimnaziji. Dalje je občinski svet obravnaval še razne dopuste in disciplinske zadeve uradništva.

© Labudji naraščaj v tivolskem ribniku. V nedeljo jutraj je stari labud s svojo družico veselo zaprljatal, ko so se zlegli od sedmih jale trije čvrsti labudki, ki so takoj s staršema odhiteli na ribnik in začeli plavati. Prav pet tednov je trajalo, da je stara labudka zlegla mladiče. Vsi sprehajalci, posebno otroci z veseljem in zanimanjem opazujejo veselo življenje labudov na ribniku, ki

Franeček, Micka in Matiček!
Kam naj peljem Vas za birmo?

»Na slaščice, sladoled PETRICEK!«

se med seboj poigravajo in mladiči urno plavajo po vodi. Stara labudka obhajata letos tudi svojo desetletnico življenja.

© Hladno vreme. Od torka naprej, ko je bila sv. Zofija, je postalo prav hladno vreme. Dnevna temperatura je prav nizka in dosega maksimum 15 do 18 stopinj nad ničlo. Vsi dnevi so deževni. Po gorah je zapadel nov sneg. Barometer pada in je večer dosegel 755 mm. — Včerajšnja jutranja temperatura je znašala 10 stopinj.

© Lep park pri aerodromu. Po načrtih mojstra Plečnika bo Aeroklub napravil okoli aerodroma na letališču v D. M. v Polju moderen park. Vse nasade bo napravila mestna vrtnarija. Z deli za park prične v najkrajšem času.

© Počitniške kolonije šolske poliklinike. Kakor znano, ima šolska poliklinika tri večja poslopja na deželi za otroške počitnice, namreč na Rakitni, v Medvodah in v Lukovici. V teh treh kolonijah more hkrati letovati 140 otrok. To število otrok bo poslano tudi letos dvakrat — enako ko lani — prva skupina namreč julija in druga avgusta.

Mariborske vesti:

Mladi ljudje gredo v življenje

Maribor, 17. maja.

Po srednješolskih zavodih je zavladała skrb: matura je pred vrati, prične se v prvih dnevih prihodnjega meseca. 307 je rednih kandidatov (brez privatistov in ponavljajcev) za letošnje maturo na petih mariborskih srednješolskih zavodih: največ na državni učiteljski šoli in sicer 125, 72 na realni in realni gimnaziji, 66 na humanistični gimnaziji, 23 na trgovski akademiji in 21 na zasebnem učiteljski šolskih sester. Povsod, razen na Trgovski akademiji so že končali s šolskim letom ter se je vršila za zadnji razred sklepna konferenca. Z uspehi so letos 44. ravnatelj čisto zadovoljni. Na vseh zavodih so dobri, hvalijo se zlasti na klasični gimnaziji, na učiteljski šoli, zlasti pa pri šolskih sestrah, kjer so vse gojanke izdelale, 8 celo z odliko. — Zanimiva bo letos maturo na realni gimnaziji. Iz realnega razreda bo pripuščeni k zrelostnemu izpitu 29 kandidatov, iz realno-gimnazijskega pa 43, med njimi 10 deklet. Prijavljenih je pa še 9 privatistov, 5 za realko, 4 (2 gospodični) za realno gimnazijo. Med privatisti so nekateri starejši gospodje ter neka gospodična, ki je predlanskim napravila z odliko maturo na učiteljski, nato pa spre-

□ Binkoštni prometni red. Za nedeljsko birmo je izdala tukajšnja policija sporazumsko z zadrugo izvoščakov naslednji cestni policijski red: Iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz II. levo od Aleksandrove, iz III. brez izjeme in IV. desno od Samostanske bo dovoz: Slovenska, Gosposka in Ulica 10. oktobra, odvoz pa Gledališka ulica. Iz II. okraja desno od Aleksandrove, iz V. brez izjeme ter iz IV. levo od Samostanske ulice bo dovoz: Glavni trg, Stalna ulica, odvoz pa: Orožnova ulica. Ta vozní red velja tudi za avtomobile in druga zasebna vozila.

□ Visok obisk. V sredo se je mudil v Mariboru generalni ravnatelj jugoslovanskih državnih železnik Ilić. Pregledal je železniško delavnico in druge železniške naprave v Mariboru.

□ Smrti uglednega moža. V starosti 70 let je preminul bivši uslužbenec na Vinarski šoli v Mariboru in spoštovan mož gospod Jurij Komar. Pokojnika so v ljubljani in cenili vsi, ki so ga poznali. Pogreb blažega rajnega bo danes dopoldne ob 10 na kamniško farno pokopališče. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje! — Na Pobreski cesti 42 je preminul ugledni mesarski mojster gospod Konrad Žugman v najlepši moški dobi 45 let. Svetila mu večna luč!

□ Iz sodnopisarniške službe. Premeščeni so k mariborskemu okrajnemu sodišču pis. oficijal Uršič Ivan iz Marenberga in kancelist Zoran Rajšp iz Kozjega; na okrajno sodišče kancelist Šešek Ferdinand iz Zgornje Radgone. Za kancelistino pri okr. sodišču v Gornji Radgoni je imenovana Angela Sentjurčeva, zvančnica pri mariborskem okr. sodišču. Za dnevnicařna-zvančnica sta pri mariborskih okr. sodiščih postavljena Vitez Stanko in Golob Stanko. S tem se je vsaj nekoliko odpomoglo občutnemu pomanjkanju pisarniškega osebja pri tukajšnjih sodiščih. Radi bolezní pa je še vedno odsotnih 5 pisarniških moči. Le veliki požrtvovalnosti ostalih je pripisati, da ne nastane popolen zastoj v poslovanju.

□ Krožna proga. V sredo zvečer se je vršila seja Mestnih podjetij, na kateri se je v glavnem razpravljalo o ureditvi avtobusnega prometa. Sprejel se je načrt za prometno ureditev po predlogu, ki smo ga mi že obravnavali, ter se je sklenilo, da se mora nova krožna zveza s Koroskim predmestjem uvesti najkasneje s 23. majem.

□ Glasbena Matica je, kakor običajno, tudi letos z javnim nastopom nekaterih odbranih gojencev pokazala, kaj doseže njena priznana društvena

sta. Med otroci in starši je za kolonije šolske poliklinike veliko zanimanje. Za tiste otroke, ki plačajo vso oskrbo sami, odnosno njih starši, velja enomesečna oskrba 450 Din. Vedeti je pa treba, da imajo otroci obilno hrano in izvrstno higijensko nego. Več pa je otrok, ki dobi oskrbo po polovični ceni in brezplačno. Primanjkljaj stroškov krije šolska poliklinika iz posebnega fonda za zaščito mladine.

© Nova pot na Grad. Dela pri ureditvi Ljubljanskega gradu so se nedavno ukinita, a te dni se zopet nadaljujejo. Pričeli so po Plečnikovih načrtih graditi novo, prav lepo in zložno pot na Grad, ki bo šla od drugega ovinka od Študentovske ulice v smeri proti Sv. Jakobu prav položno in be ob enem nudila lepe razgledne točke proti severu na Kamniške in druge planine.

© Pumparce, modne hlače, najboljše kupite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

© Opozorilo birmanskim botrom. Fote Staut, Ljubljana, Gledališka ulica 16, slike birmance po nižani ceni.

jemni izpit v realno gimnazijo ter položila lani zopet z odliko izpite za 5 razredov, letos pa dela izpite za tri preostale razrede in zraven še maturo. Prvijo, da bo tudi letos odlikala Matura se prične na realni 8. junija, ministrski odposlanec pa je inšp. Vrhovnik Franc. Trajala bo predvidoma do 24. junija. — Na gimnaziji imajo za maturo dvoje razredov. V prvem je 34 dijakov, med njimi 8 deklet, v drugem pa 32 fantov, razen tega nekaj lanskih ponavljajcev in več privatistov. Tudi tu se pričnejo izpiti 8. junija, konec bo okoli 20. Prisostvoval bo maturi inspektor prosv. ministrstva Prijatelj. — Na državni učiteljski šoli imajo za maturo več kandidatov kakor kandidatov. Prvih je 75, drugih pa 50, skupaj 125. Poleg tega še 12 ponavljajcev, med njimi troje deklet. Izpiti se pričnejo začetkom junija, trajali bodo pa skoro gotovo čisto do konca meseca. Prisostvoval jim bo ravnatelj v p. Gligorije Hadži-Taskovič. — Na zasebnem ženskem učiteljski šolskih sester pride k maturi 21 gojenk. — Na trgovski akademiji bo odločila še konferenca, koliko jih pride h končnemu izpitu. Verjetno pa, da vseh 23, med temi 12 diakov in 11 dijakinj. Matura se prične 11. junija.

šola. Vsi, ki so oba večera v napolnjeni mali Unionski dvorani poslušali mlade glasbenice, so bili pod dojmom, da je učiteljstvo, ki je pripravilo za ta večera 70 gojencev v raznih vlogah, izvršilo veliko prosvetno delo.

□ Novo ekspozituro je otvorila mariborska Tujekoprometna zveza v Radgoni v poslopu Atzenhofer nasproti carinarnice.

□ Otok — sportno igrišče. Sportne naprave na Mariborskem otoku, ki so se lani zgradile, se bodo letos še epopolnile. Posebna pozornost se bo posvetila igrišču za lahko atletiko. Včeraj so se mudili na otoku predstavniki Mestnih podjetij z županom in predstavniki mariborskih sportnih klubov ter so na licu mesta proučili potrebo nekaterih preureditev.

□ Zakaj se mesarji branijo? Lastniki mesarekih stoječ vtrajajo pri svojem sklepu, da se ne umaknejo z dosežanega prostora na Glavnem trgu ter gredo kvečjemu na Rotovski trg. Kakor doznavamo, je glavni povod sklepa mesarjev bojazen, da se ne bi po njihovem odhodu vgnezdila konkurenca z mešnicami na Glavnem trgu ter jim prevzela odjemalce. Občina bi morala podati mesarjem jamstvo, da ne bo dovolila nobene nove mesnice na Glavnem trgu, potem pa bi se dalo s stojničarji lažje govoriti.

□ Iz zavetišča na cesto. Na policiji se je znašlo 7-8 letno dekle, ki pravi, da je Erna Šip ter je bila v zavetšču v Slov. Bistrici, odkoder je pobegnila v Maribor. Policija je otroka oddala v mladinski dom ter uvedla poizvedovanje.

□ Sesslerjev proces, ki je zadal mariborski radovednosti že toliko snovi za ubijanje dolgega časa, je stopil zopet v novo fazo. Obsojeni Sessler je vložil proti razsodbi priziv na stol sedmice in nato se je pritožil še državni pravdnik radi preizkne odmere kazni.

□ Ubegli samomorilec. V železniških delavnicah se je v sredo dopoldne obesil vajenec Z. Našli so ga visečega v paketnem vozu ter mu še pravčasno prerezali vrv. Obudili so ga nazaj v življenje ter ga hoteli poslati v bolnišnico. Ko so ga pa hoteli reševalci dvigniti na nosila, je fant kar nenkrat poskočil ter v divjem begu izginil reševalcem izpred oči.

□ Dvoje nesrečnih naključij je spravilo dve mladi ženi v življensko nevarnost in v bolnišnico. Marijo Z. so morali reševalci spraviti v bolnišnico radi zavžitja neke strupene tekočine, Francisko K. pa radi strupa za podgane.

Kulturni obzornik

Dunajsko gledališko pismo

Veliki gostje — Šaljapin, Gigli in Werner Krauß gostujejo.

Po dolgem času eno največjih umetniških doživetij — moje prvo srečanje s Šaljapinom. Kakor pravljica, sanja se mi zdi vse skupaj. Šaljapin pride — mož iz velikega sveta, s seboj prinaša sijaj svoje slave sleherni je očaran od gigantske pojave, ki te spominja groze in priščrnosti pravljničnega orjaka. Njegov organ: čudovit volumen in ntega prozornost, njegov pianissimo! Svoje neštete umetne zna ta božanski komedijant odel v veselje, grotesknost, grozo in skrivnrost. Arjo gradi s pogledi, kretnjami, koraki. Mimo Rimsky-Korsakova, Borodina, Glinke je nebaško lepo zapel arji iz »Seviljskega brivca« in »Dod Juana« — in za slovo je zllil vso svojo širokorsno slovansko dušo v rusko narodno: »Ej juhne«. Pred seboj nisi videl koncertnega podaja, oder je tam veliki teater, kjer nastopa kraljevski igralec petja, ki se mu pravi Šaljapin. Skoda, da mu ni odmerjena od Boga večna mladost!

Malo za tem je bilo v državni operi srečanje s svetovnoznanim italijanskim tenoristom Giglijem. Prav odkrito povem: razočaral je takoj s prvo arijo. Kakor je polagal Gigli pred leti vso umetnost svojega glasu v njanse, tako mu gre zdaj samo za nevojno robustno petje ilma ogromen obseg z nevtalno barvo, kateremu je dodana precejšnja nekultura. Piano je negotov in večinoma rafiniran preračunan cenen efekt! Prijel je nekoliko v zadnjem dejanju, a ne ogrel! Še daleč ni tu misliti na kakega Carusa! Ko vidiš take »zvezde« — potence, spoznaš šele, kaj imamo Slovenci v našem Rijavcu in Simencu.

V »Burgtheatru« so na novo inscenirali z glo-

boko resnostjo in pieteto Shakespearjevega Richarda III. z Wernerjem Kraußom, ki je odkril docela novo lice tega »zločinskega kralja«. Krauß je prelomil tradicijo, šel mimo naturalistično-psihološkega modrovanja učenjarskih dramaturgov o tem fantomu ter tvegal največje psihološko drznost, kar jih premore svetovna literatura, namreč dramatično drznost, predstavljati tega absolutnega hudobneža v naravnosti luči. Krauß je položil v svojega Richarda ves oni strašni smisel elementarne bitnosti, ki je poslana na svet od neke kozmične sile, da zadusi vsa diabolčna grozodejstva v zločinih (kaj pa so drugača, ko zločinci vsi ti ljudje, ki se sučejo okoli Richarda?). Igral je Richarda kot nadmoralno potenco, v kolikor je tu satan moralen faktor, vseskozi z demoničnim humorjem. Dejstvo, da se je drznil igrati Krauß sceno ob mrtvem Henrikovem truplu kot čist teaterski efekt in pa genijalnost njegove igre ob koncu tragedije, po izpolnitvi svoje misije, ko odstrani vse sovražnike in se oglasi v njem njegov najstrašnejši sovražnik — vest — stavi na nov mejnik v zgodovini nemškega igratstva.

Dunaj, v maju 1934. Peter Malec.

★
Koliko prevajajo čehi iz jugoslovanskih književnosti? Zadnji dve leti (kakor posnemamo po »15 dana«) je izšlo v češkem prevodu 10 knjig srbskih, hrvatskih in slovenskih književnikov in 2 knjigi narodne lirike. Po časopisih je bilo objavljenih 112 prevodov in sicer: 3 romani, 33 pesmi, 68 novel itd., zastopani so bili sledeči avtorji Albrecht Fran, Angelinović Danko, Andrić Ivo, Božović G., Cankar, Dučić, Feldman, Finžgar, Gradnik, Kašanin, Katić, Krklec, Krleža, Lovrić, Magajna, Matoš, Maksimović D., Nušić, Petrović Pečija, Rakić, Ribčić, Simunović, Vilović, Zmaj Jovanović, Župančić. Po številu prevedenih del stoji na prvem mestu Cankar in Župančić. — V rokopisu čaka še 60 del in sicer 38 dramatičnih, 4 romani, 12 knjig novel itd. Med temi sta tudi Slovence Novačan in Kraigher.

Zbornik znanstvenih razprav. — Izšel je 10. letnik Zbornika znanstvenih razprav, ki ga izdaja profesorski zbor naše juridične fakultete. Prispevali so v tem zvezku univ. prof. dr. Metod Dolenc: Osebnost in rodbinsko-pravna vprašanja v pravosodstvu slovenskih ljudskih sodnikov; priv. doc. dr. Boris Furlan: Teorija pravnega sklepanja; izr. prof. dr. Viktor Korošec: Novi odločki Gajevih institucij; univ. prof. dr. Rado Kušec: Bračna pravila srbske pravoslavne cerkve; univ. prof. dr. Stanko Lapajne: Spori za mejo; univ. prof. Aleksander Mahleco: O pojmu in nalogah kriminalne politike; univ. prof. dr. Evgen Spektorski: Nastanek konstruktivne metode v pravoznanstvu; univ. doc. dr. Ivan Tomšič: O najnovejših naporih, da se vojna odvrne. Širše občinstvo bodo predvsem zanimale razprave dr. Furlana, dr. Spektorskega in dr. Tomšiča. Dr. Furlan piše v zelo lepem jeziku o pravnem sklepanju, s sijajno lahkoto in prožnim stilom piše Spektorski o konstruktivni metodi v pravoznanstvu; v članku pod pregled pravne filozofije od 17. stoletja naprej, Dr. Tomšič pa piše o naporih, kako preprečiti novo vojno. V razpravi obravnava vse najnovejše pogodbe, jih proučuje v zvezi s paktom Zveze narodov in pada pri tem celotno sliko trenutnega stanja mednarodnega prava z ozirom na nevarnost nove vojne. Razprava je ob sodobnih razorožitvenih debatah silno aktualna. Zbornik se naroča na pravni fakulteti v Ljubljani.

Priročnik iz delavske in nameščenske socialno-varstveno zakonodaje. Izdala Jugoslovanska strokovna zveza. Ljubljana 1934. Razni socialni in drugi važni zakoni za delavstvo so v tej brošuri pregledno in jasno podani in sicer v obliki vprašanj in odgovorov (podobno, kakor sta bili A. Ušeničnikovi socialni knjižici za Orle). Tvarina je prav za prav pripravljena za tajniške tečaje JSZ. Misel, sestaviti takšen priročnik, je bila zelo dobra in bo brošura koristna ne le delavstvu in funkcionarjem strokovnih organizacij ampak slehernemu, ki se za-

nima za delavsko socialno zakonodajo, pa mu številni zakoni, raztreseni po Uradnih listih niso vedno pri roki. V svrhu citiranja bi bilo dobro navesti pri posameznih odstavkih tudi v oklepaju paragrafe, kakor so v izvršni zakon.

»U spomen Lamartina«. Belgrad, 1934. Lani je preteklo 100 let, odkar je francoski pesnik Alphonse de Lamartine potoval skozi Srbijo in v knjigi »Voyage en orient« opisal svoje lepe vtise o srbskem narodu in krajinah. V spomin na to daljno prijateljstvo med srbskim in francoskim narodom so lani postavili v Belgradu spomenik Lamartinu. O vseh pripravah, pomeni in govorih, ki so jih imeli predstavniki raznih ustanov in oblasti, je zdaj izšla v Belgradu knjiga z gornjim naslovom.

»Pregled polsko-jugoslovanski«, ki je začel letos kot mesečnik izhajati, prinaša v 3. številki mnogo člankov in poročil o prizadevanju kulturnega in gospodarskega zblizevanja med Poljaki in Jugoslovani.

Zdrava Marija. 5 Marijinih pesmi za mešani zbor in orgle zložil Alojzij Mihelčič. Celje 1934. Odobril preč. kn.-šk. ordinarij v Mariboru. Litogr. Cemažar Josip v Ljubljani. — S tem delom poklanja Mihelčič Kraljici majnikov šopek 5 ljubkih pesmic, ki našim pevskim zborom ne bodo delale posebnih težav. V treh skladbah pričenejo dvoglasno soprani in alt; ves zbor se oglasi šele proti koncu, kar precej olajša trud. Najlepši številki sta brezdvomno 1. in 3. Skladbe se dobe v Jugoslovanski knjižgarni v Ljubljani in v seh celjskih knjižgarnah. Cena na meni doposlanem izvodu ni bila naznajena.

Danes je odprl v salonu A. Kosa razstavo svojih slik Bruno Vavpotič. Razstava bo odprta do 15. junija.

Prejeli smo: św. Helena Cesarzowa iz św. Stanisław, biskup. Oba življenjepisa je napisal A. Szymański, a izdala ju je založnica św. Wojciecha w Poznaniu.

Požarov ni konca ne kraja

Šmartno pod Šm. goro, 17. maja.

Ob 1 je začelo gori pri Benda Francu, posestniku v Potoku. Zgorel mu je pod polnoma do tal. Rešiti se ni dalo ničesar, ker je ogenj zajel takoj vso stavbo. Vrli gasilci iz Vodie so bili čudovito hitro na kraju požara, posrečilo se jim je ogenj omejiti, ker drugače bi ogenj zajel še druga poslopja in bi zgorel velik del vasi. Benda trpi precejšnjo škodo, ker je bil le malenkostno zavarovan. Kako je požar nastal, ni znano, skoraj gotovo je bila na delu zlobna roka.

Ptuj, 17. maja.

Včeraj je gorelo v Preradu pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah in sicer pri posestniku Juriju Drak-

siću. Zgorela je koča, pokrita s slamo, in znaša škoda okrog 8000 Din, ki je krita le deloma z zavarovalnino. Ogenj so pogasili vaščani.

Istočasno je stala v plamenu klet Jurija Fišerja, posestnika v Sitežu. Ker je bila klet prazna, znaša škoda le 2000 Din. Fišer ni bil zavarovan.

Snoči 15. t. m. okrog 22 pa je nenadoma začelo goreti nad Ptujsko goro. V plamenu je stala domačija posestnika Šegula. Navarnost je bila velika, ker stojita v neposredni bližini farovž in cerkev. Domačemu ljudstvu in gasilcem iz Cirkovcev in Ptuja se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Škoda je precej visoka in se čeni na 60.000 Din, zavarovalnina pa od daleč ne krije nastale škode.

Na kak način je prišlo do požara, še nikjer ni ugotovljeno.

predvečer dne 2. junija t. l. bodo izvajala pevka društva v gledališču izbran spored. Nastopni dan pa se bosta vršili najprej letni skupščini OO, nato pa skupna manifestacija s povorko po mestu. — Ako se priklasi iz Ljubljane 300 udeležencev, bo vozil dne 3. junija posebni vlak iz Ljubljane v Celje, cena tja in nazaj 30 Din za osebo. Priglasje sprejema do 27. maja Krajevni odbor JS v Ljubljani, Tyrševa cesta Ia/IV. Ker je z malo voznino združen prijeten izlet v eno izmed najlepših slovenskih mest, naj vsakdo pohiti s prijavo.

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanja naravna »Franz-Josef« grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izborna urejuje delovanje črev.

— Vsaka razstava društva »Zivalca« je popolnejša in vedno znova se kažejo razne vrste malih živali v izpopolnjenih oblikah. Tudi glede pestrosti je razstava vedno zanimivejša, tako da obiskovalci in ljubitelji živali najdejo vedno kaj novega in zanimivega. Letos hoče razstavni odbor društva presenetiti obiskovalce z novimi posebnostmi. Zato ne pozabite obiskati naš veleseljem od 30. maja do 10. junija t. l., kjer bo društvo »Zivalca« priredilo zanimivo razstavo.

— Rastlinska prehrana. Časovne in življenjske razmere nas silijo, da se čim bolj obrnemo od masne mesne prehrane k rastlinski. Marsikatero bolezen ali prerano smrt moramo pripisati napačni prehrani. To potrjujejo razni zdravniki in znanstveniki. Čim več rastlinske — presne — hrane dobi naše telo, tem bolj bo odporno škodljivim vplivom napačne prehrane. Po drugih izdelkih se je ta način prehrane že močno udomačil, Slovenci smo dobili tako knjigo šele pred par leti, pod naslovom: »Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih«. Priredila je knjigo Stefanija Humekova, učiteljica gospodinjstva v Ljubljani, po spisih dr. med. M. Birscher-Bennerja in po zbirki kuharskih zapiskov ge. B. Brupbacher-Birscherjeve v Zürichu. Ima 224 strani in stane nevezana Din 50, vezana Din 40, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjiga vsebuje poleg teoretičnih navodil tudi 323 praktičnih receptov gospodinjstvom in kuharicam za pripravo tehničnih jedil, katere so pri nekaterih boleznih najboljše zdravilo. Knjigo priporočamo vsem onim, ki trpijo motnje v svojem organizmu in jim bo trenutna sprememba v prehrani dala moč in veselje do vsakdanjih opravil.

— Izvaja se neka važna akcija. Gotovo niste prezrli akcije, ki se izvaja sedaj v foto-stroki. Razumljivo je torej, da fototrgovine beležijo že danes napredek poslovanja. Nudi se edinstvena prilika za nabavo prekrasnega in odličnega Kodak fotoaparata po izredno ugodnih pogojih. Ta aparat stane 490 Din, kupec pa dobi takoj pri nakupu povrnjenih 100 Din, tako da ga stane aparat samo 390 Din. Društvo pa je to pogodbeno prodajo omejilo na rok do 9. junija, to je do roka, v katerem dobi vsak kupec pri nakupu povrnjenih 100 Din. Taka akcija nudi možnost večje zaposlitve in večjega zaslužka, kar najbolj enostavno dokazujejo številke. Prodaja 5000 takih fotoaparata poveča prodajo filmov na 150.000 letno, kar pomeni za fototrgovce in fotografe izdelavo 1.200.000 novih kopij. Torej pomeni ta akcija vsestransko znatno povečanje možnosti zaposlitve in zaslužka.

— Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Celje

— Umrl je, zadet od kapi, g. Hvalič Alojz, 52 let, progovni čuvaj na železniški progi na čuvajnici 512 v Čretu. Pogreb bo jutri, v soboto, dne 19. t. m. iz mrtvašnice mestnega kopališča. N. v m. p.

— Otvoritev mestnih kopališč ob Savinji, o čemer smo že poročali, bo na binkoštno nedeljo, to pa le v slučaju lepega vremena. Če bo grdo vreme, bo otvoritev koncem maja ali v začetku junija.

— Nevarna pustolovka pod ključem. Včeraj je bila aretirana v Rogški Slatini in pripeljana v Celje komaj 25 letna M. D., ki je hodila iz kraja v kraj, lepo oblečena, in na različne načine izvajala od ljudi denar. Odsedeti mora tudi še 3 mesečno kazni. Zasedovana je bila poleg tega od ljubljanske in celjske policije. V Rogški Slatini se je izdajala pod napačnim imenom Lidija R.

— Tatvina zidarskega orodja na Lavi. V noči od 14. na 15. t. m. je bilo iz neke stavbe na Lavi ukradenega raznega zidarskega orodja in ena plošča za štedilnik v skupni vrednosti 600 Din.

— Žrtvi nesreč. Ivan Korošec, 11 letni sin šoferja iz Zavadne, je 16. t. m. padel in si izpahnil levo roko. — Miha Pogelšek, 39 letni posestnik s Sladke gore, je 16. maja padel in si zlomil nogo.

Poizvedovanja

Malo zeleno papirno zemljo. Kogar je, naj se oglasi na Poljanški cesti št. 4. Manjša vrsta denarja je bila najdena na Vodnikovem trgu. Naslov najditelja v upravi »Slovenca«.

Sport

GAK v Ljubljani

Predstavnik štajerske in avstrijske amaterske prve GAK iz Gradca igra za binkoštna praznika v Ljubljani. Nastopil bo dvakrat proti ligaski enajstori ASK Primorja. Program pa s tem ne bo izčrpan. Štirje ljubljanski klubi: Sloga, Jadran, Slovan in Svoboda se bodo v predtekma kosali za pokal, ki ga je poklonila tovarna kovinskih izdelkov in električnih svetil J. Hafner.

GAK nam bo dobrodošel gost. Saj njegovo ime zveni v nogometnih krogih dobro. Poznajo ga dobro v Zagrebu, kjer je stalni partner in merilec moči, poznamo ga tudi mi v Ljubljani. Gost je vedno opravičil svoj naslov avstrijskega nogometnega amaterskega prvaka. In baš zato je tudi Ljubljana prav rada merila svoje amaterske moči z njim.

Borbe bodo sigurno napete in lepe. ASK Primorje je v zadnjih dveh tekmah proti Sparti iz Zagreba, Hermesu v Ljubljani in posebnosti proti Haški v Zagrebu, pokazalo, da se dviga in vrača v svojo staro formo. Njegovo igranje v Zagrebu so tamošnji listi nadvse pohvalili.

V nedeljo in ponedeljek bo imelo Primorje v Gradcanih partnerja ligaškega formata. Nadvladati avstrijskega amaterskega prvaka ne bo tako lahko. Zato pa lahko pričakujemo dve lepi, na mednarodni višini stoječi nogometni igri!

Propagandna binkoštna štafeta

Po večletnem presledku bomo na binkoštni ponedeljek popoldne imeli zopet priliko videti na ljubljanskih ulicah tekače obeh ljubljanskih velikih rivalov, Ilirije in Primorja, v borbi za jutrovo prehodno darilo, krasen bronasti kip Matije Gubca, delo akad. kiparja Dolinarja.

Ker se rivala že dolgo nista srečala v tej propagandni štafeti, je težko prorokovati zmago enega ali drugega kluba, kajti obe lahkoatletski sekciji sta od zadnjega srečanja zelo napredovali.

Z ozirom na veliki napredek obeh lahkoatletskih sekcij smemo letos z upravičenostjo pričakovati, da bo dosednji najboljši rezultat zbolšan.

Pričakujemo, da bo ljubljansko občinstvo v velikem številu, ravnotako z velikim zanimanjem sledilo ogorčeni borbi za zmago med Ilirijo in Primorjem, da pa bo istotako pokazalo svojo veliko discipliniranost, se zadrževalo na hodnikih ob tekmovalni progi in s tem v največji meri pripomoglo, da se bo potek štafete izvršil neovirano in nemoteno.

Start bo ob 17 pred Narodnim domom, cilj istotam.

ASK Primorje (lahkoatletski sekcija). V soboto, 19. t. m. ob 17 in v nedeljo, 20. t. m. dopoldne ob 10 priredimo interni lahkoatletski miting. Sobotni program je: met kopja, skoka v daljavo in višino ter troskok, nedeljski dopoldanski pa: met diska, krogla, klavira in skok ob palici. Dolžnost vseh skakačev in metalcev je, da sodelujejo na tem internem mitingu. Istočasno imajo na oba dneva vsi tekači trening štafetnih predaj.

ASK Primorje (kolesarska sekcija) vabi vse svoje člane in odbornike na važen sestanek, ki se vrši danes ob 20 v prostorih Delavske zbornice. Prosimo točno in vti. — Tajnik.

Jugoslovanska tekoatletski zveza (službeno). Seja upravnega odbora v torek, dne 15. maja 1934 v zvezinih prostorih. Navzoči: gg. Backo, Richter, Wegner, Ranogajec, Katalinić, Oster, dr. Goldschmidt, Begac in Kehl. — Zapisnik zadnje seje se odobri. Došli dopisi klubov, jugosl. olim. odbora in zveze sportnih zvez se rešijo. — Na znanje se vzame referat o položajih sodniških izpitih pred zvezno komisijo in sicer: gg. Oster Milan, Ranogajec Marjan, Richter Vilko, Berger Evgen in Hehn Jovan kot stalni ter Penzeš Simon in Rabčič Ivan kot začasní sodniki. Upravni odbor zveze potrjuje goričenovane za sodnike ter istotako potrjuje začasní sodniški odbor, ki ga tvorijo: Richter Vilko kot predsednik, Ranogajec Marjan kot tajnik, Oster Milan kot blagajnik ter Berger Evgen in Hehn Jovan kot odbornika. — Radi neprihajanja na sejo upravnega odbora se na temlju § 29, točka 8 črtajo iz odbora sledeči gg.: dr. Valačič, dr. Breier in ing. Valentekovič. V Zagrebu, 15. maja 1934. — Predsednik: St. Backo s. r. Tajnik: Richter Vilko s. r.

Binkošti na Voglu. Pomladansko solnce je prebudilo Bohinjski kot. Trate in livade so odele s svežim zelenjem in cvetjem. Tamne smreke brste in razširjajo tisti tajinstveni vzdih, ki človeku pozivlja izmučeno telo in mu da novih moči. Visoko tam gori v Julijskih Alpah pa lež še sneg in vabi k zadnjim radostim posvajajoče se zime. Smučarji bodo še našli dovolj snega, da se razvadijo in okrepe telo. Skalaški dom na Voglu vas pričakuje pod svojo že dobro znano gostoljubno streho. Za Binkošti na svidenje na Voglu!

Trbovlje

Žalostne zgodbe. Vtopila se je v bajerju na Gvido 20 letna Emilija Rehar. Zadnje čase je bolehal. — Orožniki so odgnali mlado ženo, katere mož služi pri vojaki in se ima prihodnji teden vrniti. Zločinski je hotela zakriti posledice svoje lahkotnosti. Vse to so posledice moderne življenja brez strahu božjega.

Moko bodo delili brezplačno v rudniškem konzumu in sicer vsakemu delavcu po 4.80 kg, njih ženam po 2.40 kg in za vsakega otroka po 1.20 kg. Delili bodo v torek in sredo.

Na binkoštni ponedeljek gredo rudarji k zaobljubljeni službi božji na Sv. Planino.

Vaši zobje
so
dragoceni kot biseri!

Zato jih morate zjutraj in zvečer skrbno negovati z zobno pasto, katere spada med najboljše. Na stotisoče ljudi navdušeno uporablja Chlorodont, ker ta zobna pasta hitro in temeljito čisti zobe, ne da bi pri tem škodila občutljivi zobni sklenini. Napravite tudi Vi poskus s Chlorodontom na suhi ščetki.

Še prej ko v 4 dneh povrne Chlorodont Vašim zobem njihovo naravno lepoto.

Chlorodont zobna pasta: tuba Din. 13.— in Din 8.—
Chlorodont ustna voda: steklenica Din. 30.— in Din. 16.—
Chlorodont zobne ščetke: št.1 trde Din.15.—, št.2 srednje Din.15.—

Pošljite ta bon takoj na naslov: Tvornice Zlatorog, Maribor.

Bon

Pošljite mi za poskušnjo eno tubo zobne paste Chlorodont in sicer brezplačno in brez najmanjše obveznosti z moje strani.

Ime:
Kraj:
Ulica: št.

Chlorodont

Kopališče

Piešťany

v dolini Vaga OSR. Za obnovo živje revmatične bolnike. 3 hoteli združeni s kopališčem: Therman Palace, Ciril. Pro Patria. Natančneje Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

Koledar

Petek, 18. maja: Erik, kralj; Aleksandra, devica.

Novi grobovi

† V ptujski bolnišnici je umrl Anton Ložar, mizar iz Ptuja, star 50 let, nadalje Marija Meško, posestnica iz Muretinca, v 54. letu starosti; v Zablju, občina Rogoznica, pa je umrl Simon Rašl, železničar, star 46 let. Naj v miru počivajo!

Osebnostne vesti

— Imenovan je za rednega člana banskega sanitetnega sveta pri banski upravi dravske banovine v Ljubljani dr. Hugon Robič, šef oddelka bolnišnice v Mariboru, namesto pokojnega dr. Fr. Jankoviča.

— Iz vojaške službe. Odrejeni so za pomočnika zrakoplovno-tehničnega zavoda zrakoplovni kap. II. razr. Vinko Bulat; za delovodjo III. oddelka gornjega zavoda nižji voj. tehn. uradnik III. razr. Dragan Lukač in za knjigovodjo v tem zavodu nižji voj. tehn. uradnik III. razr. Ivan Butkovič, ter za vodnika 35. pešpolka peh. poročnik Ivan Karivan.

Ostale vesti

— Romanje in izlet na Kum, ki ga je organiziral narodni poslanec g. prof. Pavlič za binkoštno nedeljo in ponedeljek, odpade. Kupljene vozovnice zamenjajo pri župnih uradih.

— Gospodinjstvo bo nudilo letošnji XIV. ljubljanski veleseljem od 30. maja do 10. junija vse, kar rabijo za opremo svojih domov. Zamogle si bodo omisliti pohištvo od enostavnih spalnic do najrazkošnejše gospodarske sobe, pleteno pohištvo, preproge, zrcala, zastore, tapetniške izdelke, cvetlice, štedilnike, posodo, opremo za kopalnico, radio, klavirje, gramofone in še nešteto stvari, ki si jih želijo in katere si bodo najceneje nabavile na veleselju.

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz-Josef« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

— Posebni vlak Jadranske straže za Split odpelje iz Ljubljane v soboto ob 18.10 in bo pripravljen na prostem tiru pri skladišču, tako da udeležencem ne bo treba hoditi pri običajnem vходу skozi peron, marveč pri mitnici med staro carinarnico in užitniškim uradom, nasproti Resljevi cesti. Na to se vsi udeleženci opozarjajo, da ne bodo iskali vlaka na postajnem prostoru. — Vozovi so označeni s črkami, in sicer potujejo v vagonu A udeleženci I. in XI. skupine, v vagonu B udeleženci II. in VI. skupine, v vagonu C udeleženci V., v vagonu D udeleženci IV. in XIII., v vagonu E udeleženci III. in XIV., in v vagonu F udeleženci VII. in VIII. skupine.

— Razstava male obrti na letošnjem XIV. ljubljanskem veleselju od 30. maja do 10. junija, ki jo priredi banovinski urad za pospeševanje obrti, bo nameščena na zunanji strani paviljona E. Tu bo razstavila naša mala obrt, ki ji je uprava veleselja dala prostor na razpolago, da ji tako pomaga do novih naročil in zaposlitve.

— Konec pouka na realki v Splitu. Te dni se je končal pouk na realki v Splitu, ki posledje ne bo več obstajala. Realke je obstajala polnih 70 let in je dala Dalmaciji mnogo odličnih osebnosti.

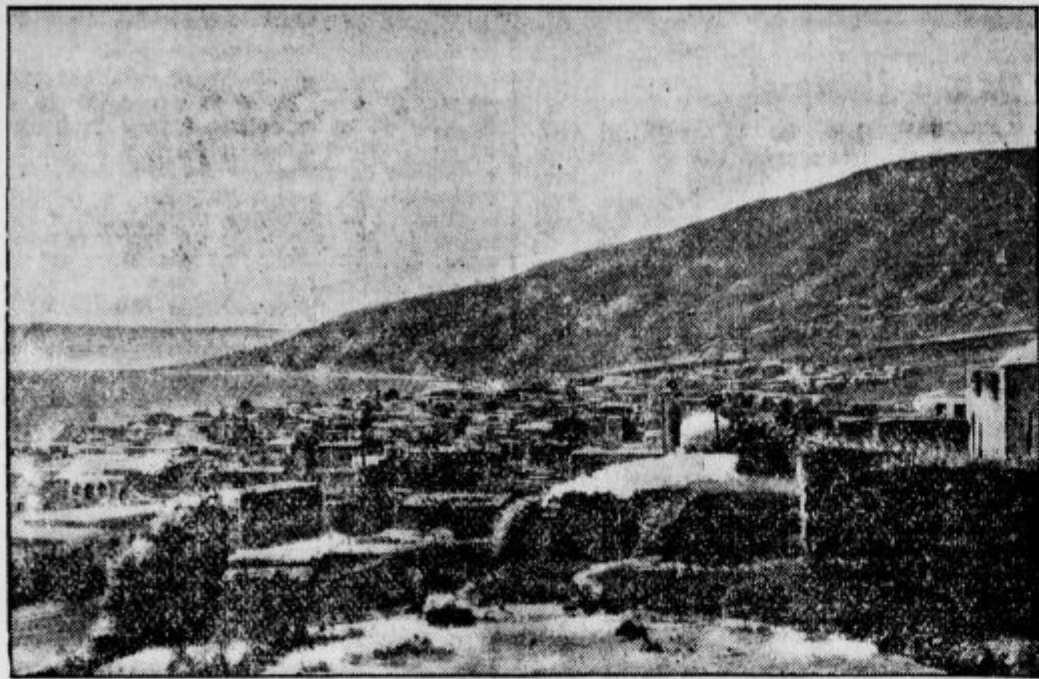
— Ljubljanske liceje v Splitu. Te dni je dopotovalo v Split 116 dijakov ljubljanske liceja pod vodstvom svojih profesorjev.

— Misijska pisarna v Ljubljani, Semeniška 2/II, priporoča gg. župnikom svete maše za skupno recitiranje, zlasti še svete maše za pobinkoštno nedeljo in praznike, tako n. pr. za praznik sv. Rešnjega Telesa, za praznik Srca Jezusovega itd. — Prilika je izredno ugodna, ker nudimo knjižico: »Red in pravilo maše (ki vsebuje stalne molitve pri sv. maši) 100 izvodov za 130 Din; 50 izvodov za 70 Din, k temu pripadajoče maše ali vloge (ki se dobe za vse nedelje in praznike leta), 100 komadov za 20 Din. — Nadalje molitvenik »Red in pravilo maše — z vlogami«, kjer so poleg stalnih mašnih molitev povezane tudi še vse menjajoče se mašne molitve za vse nedelje in praznike celega leta; ta molitvenik stane broširan 14 Din, vezan pa 20 Din.

— Letošnji XIV. ljubljanski veleseljem, ki se vrši od 30. maja do 10. junija bo tudi onim, ki so željni zabave nudil dovolj pestrega razvedrila. Zato bodo skrbeli avto-dromi, kitajska strelišča na žarnice, Liliput-železnica, vrtiljaki, Bombe na Monte Carlo, tobogan in drugo. Ta mali prater bo večer za večerom bajno razsvetljen s tisoči in tisoči žarnic. — Plesateljci pa bodo mogli tudi ob zvokih poskočnih melodij zarajati na prostem v baš za ta namen prirejenih plesnih odrih. V tem ljubljanskem pratu bodo gurmanom na razpolago tudi vsakovrstne specialitete. — Zabavišče bo odprto dnevno do 2 zjutraj.

— Letna skupščina O. O. Jadranske straže v Ljubljani in Mariboru se bo vršila dne 3. junija t. l. v Celju; zamlislena je kot večja manifestacija za naše morje. — Na

Katastrofa ob Genezareškem jezeru

Pogled na mesto Tiberijo ob Genezareškem jezeru, ki ga je v nedeljo doletela silna nesreča. Nad jezerom se je utrgal oblak in voda je udrla v mesto. Podrla je več hiš, izruvala mnogo dreves in presenetila mnogo meščanov na ulici. Število mrtvih presega gotovo 50, doslej so pobrali 20 mrličev. Mnogo jih je voda zavlekla s seboj v jezero.

Komaj so se prebivalci nekoliko pomirili, že je prišla nad nje druga nesreča. Med pogrebom žrtev, ki jih je zahtevalo neurje v nedeljo, se je namreč v torek vdružil utrgal oblak. Nad mesto so se zlele ogromne količine vode. Ljudi se je polastila panika, ki je ni mogoče popisati. Vse je bežalo na levo in desno. Voda je iztrgala celo materam otroke iz rok in jih odnesla s seboj. Čulo se

je strahovito vpitje, pomešano z jokom. Ljudje so kar besneli. V tistem trenutku je Genezareško jezero vrglo iz sebe še mnogo mrličev, ki jih požrlo v nedeljo in ki so izginili med valovjem. Pogled na ulice je bil strašen. Mrliči so ležali vseppek. Trupla so bila že razpadla. Bati se je, da izbruhnejo kužne bolezni. Voda je odnašala iz hiš pohištvo. Prizanesla ni niti domačim živalim, ki so utonile.

Nova nevihta je preprečila reševalno akcijo, ki je bila v polnem teku. Nedeljskim žrtvam so se pridružile nove. V mestu je vse narobe. Prihitelo je 1500 vojakov, ki s pomočjo policije rešujejo, kar se rešiti da. Prebivalstvo je po večini zapustilo mesto in tabori na prostem.

Hungaria - Madjaria

Madjarska zelo izrablja že to okolnost, da se njena današnja država v mnogih jezikih označuje z istim imenom kakor pred vojno, to je »Ogrska«. Tuji pač mislijo, da gre prav za prav za staro Ogrsko s trikrat večjim ozemljem, kakor je današnja Madjarska. »Le nekateri sosedni narodi so že pred vojno poznali razliko med ogrski in madjarski. To razliko so hoteli uvesti znanstveniki že po l. 1840.« Staroogrsko je zajemala tudi druge nemadjarske narode, zato so v sosednjih državah mnenja, da bi bilo treba že v trianonsko pogodbo postaviti določbo, naj se označba Ogrska (La Hongrie, Hungary, Ungheria, Ungarn) opusti in da se mora nova narodna madjarska država nazivati »Madjarska«.

V tej zvezi je zanimivo, da so n. pr. Čehi opustili staro ime »Bohemia«, čeprav bi jim bilo to ime radi tradicije v veliko korist. Svojo državo nazivajo Češkoslovaško. Ogrska izvira iz latinskega Hungaria. Madjari nečjejo opustiti »Ogrske«, edino v španskem in portugalskem jeziku jim je označba »Hungaro« neprijetna, ker pomeni v prvotnem pomenu »eigan«. Zato želijo Madjari, da bi Španci in Portugalci imenovali njihovo državo Madjaria.

Iz Rusije se je vrnil po 20 letih

V vas Rajdice na Češkoslovaškem se je te dni vrnil delavec Friderik Dunka. Prišel je iz ruskega ujetništva. Leta 1914 je odšel na rusko bojišče in poslednji ni bilo več vesti o njem. V Rusiji so ga ujeli in ga prepekljali v Sibirijo. V Rusiji je ostal 20 let. Nazadnje je živel v Vladivostoku. Domov je potoval 24 dni. Prišel je lačen, raztrgan in bos. Staršev ni več našel na domu, pač pa so stanovali v hiši povsem tuji ljudje.

Pazimo na mladino!

Iz Bratislave poročajo o hudi nesreči. Magdalena Molnar, hčerka vpok. železniškega uradnika, ki ima deset otrok, je od očeta zahtevala 10 Kč. Rekla je, da rabi denar, ker bi rada plačala dolg. Oče ji ni mogel dati denarja, ker ga ni imel. Dve uri nato se je hčerka vrgla pod stroj osebne vlaka v bližini mesta. Bila je na mestu mrtva. Našli so pismo, ki je bilo naslovljeno na očeta in v katerem je bilo zapisano: »Moje življenje je bilo zastrupljeno, življenje je postalo zame nesmiselno...« Magdalena je obiskovala sedmi razred realne gimnazije.

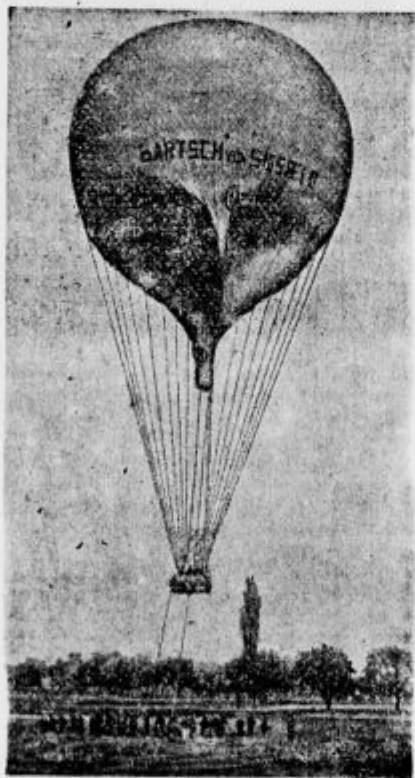

Francols Coty, znani proizvajalec dišav, je nenadoma izginil iz Pariza. Pravi, da se je pravočasno skril. Njegove tvornice dišav so začle menda v težavo. Zadnja leta je izdajal lasten list »Ami du Peuple«. Tudi z listom je imel izgubo. Baje je tudi preveč spekuliral.

Za sinom na Hudičev otok

Pred meseci je bil Francoz Guy Lavan obsojen na izgon na Hudičev otok, ker je umoril svojega prijatelja, da bi se polastil njegovega denarja. Guy Lavan je iz ugledne družine. Mater je dogodek silno pretresel. Sklenila je, da pojde za sinom v pregnanstvo. Ona je prepričana, da je sin slaboumen in da se ji bo posrečilo spraviti ga nazaj na Francosko ter ga izročiti kakim umobolnici. Če se ji to ne bo posrečilo, bo na otoku kupila posestvo, ki naj bi ga sin obdeloval.

Nemški balon je treščil na tla

Iz Bitterfelda v Nemčiji se je dvignil balon »Bartsch von Sigsfeldt«, ki sta ga vodila raziskovalca zračnih višin dr. Schronk in Viktor Masuch. Drzna zrakoplovca sta plačala svoj poizkus z življenjem. Balon se je dvignil, toda kmalu ni bilo več o njem nikakega sledu. Upravičeno so se Nemci zbal, da je nastala nesreča. Domnevali so, da je vihar nekam zanesel balon. In res so ruska oblastva obvestila nemško vlado, da je balon padel na tla na ruski zemlji ob letonski meji, in sicer pri mestecu Sebeš. V gondoli je še bilo truplo ubitega raziskovalca Masucha. 15 km vstran pa so našli truplo dr. Schrenka.

Preiskava še ni dognala, kako je prišlo do nesreče. Za zadevo se je takoj zanimalo nemško poslanstvo v Moskvi in seveda tudi ruska oblastva. Iz Berlina je takoj odpotoval predstavnik organizacije »Deutscher Luftsport-Verband«. Nemci so prepričani, da se nesreča ni zgodila po krivdi raziskovalcev, ki so bili v svoji stroki izvežbanj. Gotovo je bilo nesreče krivo slabo vreme. Kmalu, ko se je balon dvignil, so vremenski aparati ugotovili, da divja v višavah strašen orkan. Ta je gnil balon v smeri proti rusko-letonski meji. Tam se raztezajo obširni gozdovi. Izvedenci domneva, da je dr. Schrenk nalašč zakrnil nad gozd, da bi se lažje rešil. Kako je padel iz gondole, še ni ugotovljeno. Nemce je seveda nesreča silno potrla, kakor pač vse, ki jim je napredek človeštva pri areu.

Gotovo ne veš,

da prenesejo danes avtomobilski obroči 15 do 40 tisoč km ceste, medtem, ko so prenesli pred vojno samo 6 tisoč km;

da širijo papagajsko bolezen ne samo papige, temveč tudi druge ptice;

da je v Združenih državah 7 milijonov ljudi starih 65 let in več, medtem ko je število Američanov pod tem letom razmeroma majhno;

da vsebuje mleko več sladkorja kakor masti.

Kokoši in kače se ne nalezajo tetanusa

Sovražnik na pisemskih znamkah

Italijanska vlada je razpisala natečaj načrtov za nove znamke v spomin dvajsetletnice, odkar je Italija stopila v svetovno vojno. Med pogoji je tudi to, da se sovražnik ne sme predstavljati kot strahopeten, ker da to ne odgovarja dejstvu, pa tudi ponižuje napore in zmage lastnih čet.

Leon Kozłowski, ki je bil doslej podtajnik v finančnem ministrstvu, je bil imenovan za ministrskega predsednika poljske republike

Snobizem tudi v zločinstvu

Da se ljudje posnemajo v obleki in vedenju, ni nič čudnega, toda posnemajo se tudi v zločinu, česar se marsikdo ne ve. Marsikateri zločin, ki je še nov, se večkrat ponovi in postane nekako moderen.

Grof in grofica Morella sta neki dan obedovala v jedilnici, a drzni tatovi so zlezli po vrhčasti lestvi v spalnico in jima odnesli vse dragocenosti. Odslej je bila nekaj časa taka tatvina moderna. Tatovi so kmalu nato obiskali nekega bogataša, ki je slučajno prišel zadnji hip v svojo spalnico, kjer so imeli oni še dragulje spravljene v kovčegih in so potem preplašeni pokazali pte.

Ko je prišel kralj Edvard VII. neki dan na kolodvor, je tat ukradel okraske grofice Dudleyeve, ki jih je imela shranjene v škafu, ki sta jo varovali dve dvorni dami. Ko je hotela druga drugi pomagati iz vlaka, je škaflo za trenutek položila na tla, in že je izginila. To tatvino je takoj posnel drug tat, kajti mesec dni nato je izginila tajniku ruskega poslanstva skrinjica z dragulji na prav tak način.

Ko je v Newyorku umrl neki milijonar, so ga položili v dragoceno krsto. Tatovi so

odnesli truplo s krsto vred. Vdova je poklicala na pomoč policijo. Zasebni detektiv so poizvedovali noč in dan, pa niso nič izsledili. Neki dan je pa dobila vdova pismo, da ji bodo tatovi izročili truplo in krsto, če prinese na določeno mesto vsoto 200.000 dolarjev. Policija ji je odsvetovala, ona je pa kljub temu šla na tisti kraj in dobila truplo in krsto, za tatove pa ni nihče nikoli zvedel.

Odslej je bil rop na mrličev moderen več let. Truplo grofa Aleksandra Crawforda, ki je umrl v Florenči, so prepeljali maziljeno v Dunecht. Bilo je v treh krstah, ki so jih roparji odprli in truplo odnesli.

Šele leto dni nato se je nekdo oglasil, češ, da ve, kje je truplo pokopano, da si pa tega ni upal prej naznaniti, ker so mu roparji zapretili s strašnim maščevanjem, če jih izda. Trdil je, da je roparja slučajno videl pri ropu, a zdaj rad pove za truplo, ker si želi zaslužiti visoko odškodnino.

Policiji se je pa mož dozdeval sumljiv. Ko je pokazal kraj, kjer je bil grof zakopan, so ga zgrabili in osumili soudeležbe pri ropu grofovega trupla in mož ni dobil denarja, ampak je moral v zapor.

Ponva v odnosu do zastavljenih hlač

O, niso ne tako suhoparni ti Angleži, kakršne poznamo iz knjig in spisov, pač pa znajo biti tudi šaljivi in če treba celo zelo humoristični. Celo pri sodnih obravnavah se ne redko pripeti, da zavlada v razpravni dvorani veselo razpoloženje in kljub častiljivi lasulji, ki jo mora nositi vsak angleški sodnik, tudi temu včasih uide smeh. Pa kaj bi mu tudi ne, ako obravnava primer, kakor je naslednji:

Neka žena, ki je bila vsa črna po obrazu, je v ponedeljek zjutraj stopila pred sodnika ter obtožila svojega moža, da jo je natepel s črno, nepomito ponvo, in to v nedeljo zjutraj. Nekaj dni nato sta oba, mož in žena, stopila v razpravno dvorano. Žena je na dolgo in široko razkladala in tožila, kako jo je natepel, za orožje je rabil ponvo in to samo zato, ker mu ni bil zajtrk po volji.

Mož je mirno poslušal, nato pa prosil za besedo. Govoril je v obliki samih vprašanj, a nikakih odgovorov. Mož (sodniku): »Recimo, gospod sodnik, da ste težko delali, ves teden delali, vzemimo tako.« Sodnik je prikimal, češ, da razume. »Recimo, da vstanete v nedeljo zjutraj in hočete biti čedno opravljen ta vaš edini prost dan — recimo tako.« Sodnik je zopet molče pritrdil. »Recimo, da imate samo par dostojnih in celih hlač — recimo tako.« Sodnik pritrdjuje. »Recimo, da je vaša žena odnesla v zastavljalnico te edine vaše čedne hlače, recimo tako. Kaj bi napravili v takem primeru z vašo ženo? Mislim, da ne samo to, kar sem storil jaz, marveč, da bi jo tudi z burkljami, ne samo s ponvo.«

Sodnik je kajpada zatajeval smeh, kolikor je mogel, ter duhovitega moža samo posvaril, naj v bodoče ne uporablja očrnele ponve.

Nonstop v resnici stop!

Ameriški letalec Pond in Italijan Sabelli (na desni) sta se dvignila v Newyorku z letalom »Leonardo da Vinci« na polet »nonstop« v Rim. Angleška beseda nonstop (ne ustavi se) pomeni, da bi letalo moralo leteti naravnost v Rim, ne da bi drugje pristalo. Polet se ni posrečil, ker sta morala letalca pristati na Irskem. Letalo se jima je pokvarilo. Prav za prav ni pravilno deloval motor. Ze pri dvigu se je letalo vzpelo s silno težavo. Imelo je s seboj bencina za progo 5500 milj. V resnici znaša razdalja Newyork-Rim samo 4600 milj. Bencina je bilo torej dovolj. Toda motor ni deloval pravilno. Letalo je zgradil inž. Bellanca, ki je po rodu Italijan. Cesare Sabelli je seveda tudi Italijan. V Rimu so videli v tem poletu propagando za italijanstvo in morda tudi za fašizem, toda človek obrača, Bog obrne.

Med proslavo Device Orleanske v Parizu je prišlo do spopada med desničarskimi organizacijami in komunisti. Posegla je vsem p olicija. Naša slika nam kaže buren prizor z ulice Avenue des Champs Elysees

STE ŽE IZKORISTILI EDINSTVENO PRILIKO?

Vi dobite Din 100.— pri nakupu novega aparata KODAK JUNIOR 620 z anastigmatom F. 7, 7

Vsakomur je sedaj izpolnjena želja, ker ima edinstveno priliko za nabavo take prekrasne kamere.

Posvetujte se z Vašim fotolrgovcem glede odplačevanja na obroke.

Ta naša edinstvena ponudba velja samo do 9. junija 1934!
Ne zamudite radi tega te prilike!

KODAK VERICHROME FILM JAMSTVO ZA USPELE POSNETKE!

Proti izročitvi izpolnjenega kupona plačate merto Din 490.—
samo Din 390.—

Odrežite ta kupon, izpolnite ga, ker isti velja Din 100.— pri nakupu aparata Kodak Junior 620 F. 7, 7

Izročitev tega kupona pooblašča podpisane za popust

Din 100.—

pri nakupu aparata Kodak Junior 620 F. 7, 7
Velja samo do 9. junija 1934.

IME _____
NASLOV _____

Gospodarstvo

Poslovanje ljubljanske borze

Objavili smo že podatke o prometu na ljubljanski borzi v preteklem letu.

Razsodišče

V naslednjem objavljamo še nekaj podatkov o poslovanju borznega razsodišča. Poslovanje se je skrhilo, kar je posledica poslabšanja gospodarskih prilik, saj je kreditiranje v veliko izumrlo. Poznalo se je deloma tudi zvišanje takse za borzna razsodišča, kar pa je bilo pozneje ukinjeno. Število vloženih tožb je nazadovalo od 4141 na 1456 v preletu, ravnotako višina terjatev, za katere so bile vložene tožbe od 9,7 milj. Din na 3,95 milj. Din. Najvišja terjatev je znašala lani 106.000 Din, 1932 pa 135 lisoc dinarjev.

Finance

Finance borze se lani niso dosti poslabšale, dohodki so se namreč zmanjšali le od 0,84 na 0,8 milj., stroški pa so ostali kljub znatnim enkratnim izrednim stroškom skoraj neizpremenjeni. Tako je bil dosežen prebitok v znesku 0,22 milj. Din v primeri s 0,4 milj. v letu 1932, med dohodki so kot razumljivo iz zgornjih podatkov najbolj padli dohodki razsodišča: od 0,48 na 0,2 milj., dočim so se povečali dohodki deviznega prometa od 0,09 na 0,19 milj. Din.

Lesni trg v l. 1933

Iz poslovnega poročila ljubljanske borze za občni zbor 18. maja ob 16 posnemamo o položaju na lesnem trgu tele zanimive odstavke:

Neprilike, ki smo jih že lani predvidevali, v letu 1933, tudi lesnemu tržišču niso prizanesle. Predvsem je trpela naša lesna trgovina in industrija, ki je odvisna od nakupa surovin. Z vidika celokupnega jugoslovanskega lesnega gospodarstva je brezdvomno največ žrtev doprinesla naša ožja domovina. Nazadovanje blago za takojšnje dobavo, kar se tudi branijo zalog, to je sicer povzročilo, da so se morala naročila razdeliti na večje število producentov, vendar pomanjkanja vsakršne organizacije pa ni rodila ta razdelitev nobenih uspehov. Direktna prodaja malih producentov v inozemstvo

je rodila celo slabe posledice, ker so taki producenti oddajali blago po cenah, ki jih plačuje naša veletrgovina, s to razliko, da plačuje inozemec malemu producentu promptno, česar naš trgovec-izvoznik vseh kreditnih neprilik ne more.

Največje zlo, ki ga bomo v lesnem gospodarstvu še leta in leta občutili, je pomanjkanje gotovine, odnosno kreditna kriza. V tej krizi smo mogli ugotoviti, da so se k nam vseile razne inozemske — predvsem italijanske — firme, ki bodisi s svojim ali izposojenim kapitalom kupujejo celo cele gozdove in dajejo potem hlode rezati našim žagam na račun. Videli smo, da so bili v stanju kupiti cele komplekse od države, ali pa imovnih občin, ker so lahko zadostili plačilnim pogojem, česar naš človek ni mogel. Če vpoštevamo še to, da ne plačujejo ta podjetja skoro nobenega davka, potem je škoda jasna, ker oteklajo vsi dobički v inozemstvo.

Druge veliko zlo, ki ga je treba omeniti, je, da se moramo poleg na tujih tržiščih z našimi konkurenti boriti še doma med seboj. Obžalovati moramo predvsem divergenco, ki obstaja med nami in državnimi podjetji v Bosni, a za tem še neenotnost med slovenskimi producenti, oziroma trgovci. V prvem primeru sporazum tehnično ne bi bil težak, izvedljiv pa bi bil praktično šele tedaj, ko bi se v drugem primeru napravil red. Sporazum med slovenskimi producenti in izvozniki, katerih število je precej visoko, je očitno težak, kajti doslej so vsi tozadevni poskusi ostali brez praktičnih rezultatov, kar je bistveno vplivalo na višino cen, ki jih ne regulira.

Za povzdig naše lesne industrije so se v pretečenem letu osnovala organizacije lesnih producentov, ki so iskale in gojile zveze s stanovskimi organizacijami sosednih držav v svrhu odganjanja ter ureditve mednarodne lesne trgovine ter v svrhu razdelitve raznih kontingentov. Poleg sestankov v Zagrebu, Beogradu in v Ljubljani je omeniti tudi lesne konference na Dunaju ter osobito v Trstu, kjer se je sporazumno ugovoril način sortiranja v mehkem lesu ter vsaj približne prodajne cene, posebno kar vlada dosedaj tako pri nas kakor tudi drugod v tem pogledu popolna desorientacija. Praktični uspehi teh konferenc doslej še nismo videli, bodo pa po mnenju strokovnjakov nastopili šele tedaj, ko se pri nas osnuje izvozna lesna sindikat, kakor že obstaja v drugih državah (Avstrija, Češkoslov.,) zato je želeli, da se ta organizacija čim prej ustanovi, če ne drugače, prisilnim potom, kot se je to zgodilo v Češkoslovanski. Nadalje so potrebni dobri trgovinski odnosi s sosednimi državami, ki so naši odjemalci, ugodna razdelitev lesnih kontingentov in smotrna tarifna politika, kar je treba vpoštevati in sedanjih slabih situaciji prilagoditi. Le na ta način se da rešiti naš že tako slab izvoz lesa pred polomom.

Pogajanja z Avstrijo. Po poročilih dunajskih listov so pogajanja Avstrije in naše države na podlagi rimskih protokolov, ker je bilo potrebno v nekaterih vprašanih razjasnitve, zaključena in je jugoslovanska delegacija že odpotovala z Dunaja, da doseže pri vladi pristanek na novi sporazum.

Spisek luksuznih predmetov

Ze dne 26. februarja t. l. je finančni minister predpisal nekatere izpremembe in dopolnitve v spisku luksuznih predmetov, ki so šele sedaj objavljene v Službenih novinah in so stopile v veljavo 16. maja t. l. V spisku se menjajo in dodajo tele ostavke: car. tar. št. 34/2 redna št. 4, cvetje za okras ali kinčenje; car. tar. 132 št. 12, bomboni prosti, sladkorni, sadje razen južnega, ki je dražje kot 20 Din za kg.; iz car. tar. 2—3 št. 14, čokolada in njeni surrogati po večji ceni kot 35 Din za kg.; car. tar. 474 št. 69/1, živopisi na platnu, lesu, v vrednosti nad 1000 Din, izvzemši osnovne umetniške in znanstvene proizvode; car. tar. št. 478, 510, 511, 503 št. 71/1, kopalnice iz porcelana, marmorja in brusenega stekla kot tudi kadi in kamini iz istega materiala, car. tar. 586/2, 3 št. 91/1 izdelki iz železa v zvezi s finim in najfinjšim materialom in plemenitim kovinam, razen strojnih delov, ki se carinijo po tej carinskotarifni postavki; car. tar. 683/3, 4 št. 93/1, 3, ročna vozila za otroke, slabotne in bolnike, v vrednosti nad 1000 Din, 4. ročne sanke za šport v vrednosti nad 500 Din; car. tar. 688 št. 96/1, plošče, koleša in valjki za meli, naprave za glasbo; car. tar. 689 št. 96/2 plošče in valjki za fonografe, gramofone, parlografe, diktafone in slične aparate.

Iz spiska luksuznih predmetov se nadalje izbriše roba iz redne štev. 5/1 car. tar. št. 23 in iz redne štev. 66 car. tar. 462 brez okrasa in slik. Ne smatrajo se nadalje za luksuzne predmete oni predmeti, ki služijo po naredbi o obleki vojske in mornarice kot predpisana oblačila za oficirje in kralj. gardo, nadalje se ne smatrajo za luksuzno robo predmeti, ki se po obstoječih predpisih uporabljajo kot del uniforme ostalih drž. in samoupravnih službencev, ki so dolžni nositi uniformo ali v službi ali izven nje. 3. člen izpremembe določa, da se ne smatrajo za luksuzne predmete, čeprav so navedeni v spisku, oni, ki se proizvajajo v hišni obrti onih oseb, ki samostojno opravljajo po krajevnih običajih poleg lastnega hišnega gospodinjstva brez pravice na sprejem naročil sami ali s pomočjo članov družine v prostorih svojega stanovanja.

Demanti v inozemstvu. Francoski listi prinajajo izjavo, da je bil v Parizu, ki jo je dal zastopniku Agence économique et financière, pravi, da nimajo vesti »Frankfurter Zeitung« nobene podlage in ni misliti na devalvacijo dinarja, ker bi bilo v direktnem nasprotju z interesi kmetijskega prebivalstva, katerega je 80%. Poleg tega bi nasprotovale dosedanje rezultate in bi kompromitirale dosedanje rezultate. Glasovi o devalvaciji dinarja so brez podlage za sedaj in v bodoče.

Borza

Dne 17. maja 1934.

Denar

Neizpremenjen je ostal danes le Curih, dočim so vse druge devize bile nižje.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi notiral 9,40—9,50, na zagrebški pa je narasel na 9,48. Grški boni so notirali na zagrebški borzi 32,15—32,85 (32,50). — Angl. funt v Zagrebu 252,70—254,30 (253,50).

Ljubljana, Amsterdam 2312,07—2323,43, Berlin 1346,80—1357,60, Bruselj 796,91—800,85, Curih

1108,35—1113,85, London 173,75—175,35, Newyork 3379,11—3407,37, Pariz 225,04—226,16, Praga 142,01 do 142,87, Trst 289,46—291,86.

Curih, Pariz 20,3125, London 15,71, Newyork 307,375, Bruselj 71,90, Milan 26,17, Madrid 42,10, Amsterdam 208,65, Berlin 121,625, Dunaj 73,15 (59,55), Stockholm 81, Oslo 78,90, Kopenhagen 70,20, Praga 12,82, Varšava 58,15, Atene 2,925, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Promet na zagrebški borzi 60.837 Din.

Vrednostni papirji

Tendence kakor tudi tečajji so bili danes neizpremenjeni. Promet se je gibal na isti višini kot včeraj. Znašal je na zagrebški borzi: vojna škoda 400 kom., 8% Bler. pos. 1000 dol. in 7% Bler. pos. 3000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 36—37, vojna škoda 307 den., begl. obv. 53—54,50, 8% Bler. pos. 54—55, 7% Bler. pos. 51—52, 7% pos. Drž. hip. banke 65,50—65,50, Kranj. ind. 250 bl. Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 70,50—71, agrarji 36,50—37,25, vojna škoda 309—309,50 (309,30), 5. 309—309,50 (309,50), 6. 7. 308 den., 12. 306—312, 6% begl. obv. 53,75 den., 8% Bler. pos. 54,75—55 (54,75), 7% Bler. pos. 51—51,25 (51), 7% pos. DHB 65,25—65,75, Delnice: Priv. agr. banka 212—215, Guttmann 80 bl., Osj. sladk. tov. 165 bl., Union 50 den., Isis 30 bl.

Žitni trg

Radi pravoslovnih praznikov tako novosadska kot belgrajska borza danes nista poslovale. Promet je bil v ostalem slab in ni bilo nobenih izprememb v tečajih.

Hmelj

Zborovanje srednjeevropske hmeljske konferenec v Zatu (CSR) je bilo 15. maja, katerega so se udeležili zastopniki nemških, čeških, poljskih in jugoslovanskih hmeljarjev. Zastopniki Jugoslavije in Poljske so izjavili, da so pripravljeni delovati pri svojih vladah za zakonito določitev hmeljskih nasadov na obseg leta 1934, kot se je to zgodilo v Nemčiji in CSR. Podobno se je želelo doseči tudi v Franciji in Belgiji. Zakoni o izvozu hmelja posameznih držav naj se medsebojno priznavajo, kjer jih pa še ni, naj se takoj uvedejo. Nadalje je bilo sklenjeno delati na tem, da se v vseh državah doseže prepoved hmeljskih sadik. Končno delajo na znižanju cen piva, za kar je potrebno znižanje davščin na pivo.

Živina

Ptujski konjski in goveji sejem, ki je bil v torek 15. t. m., je bil izredno dobro založen in tudi kupčija je bila zelo živahna. Prignali so 144 konj, 160 volov in bikov ter 341 krav in telic, skupaj 645 glav živine. Prodali so 273 glav, od teh je šlo 12 volov v Italijo. Cene za kg žive teže so bile sledeče: debeli voli 3—4 Din, poldebili 2,50—3,50, za plemo 2—3, biki 2,50—3,50; krave za klanje 1,50—2,50, za plemo 2,50—3,50; telice 3—4, konji so se prodajali po kakovosti od 600—3000 Din komad.

§ Svinjski sejem v sredo, 16. t. m. je bil istotako dobro založen, in sicer so prignali 152 svinj in 289 prascev, skupaj 441 rilcev. Kupčija je bila razmeroma slaba, prodali so 165 komadov. Cene za kg žive teže so bile sledeče: prolenki 5—6 Din, polmastni 6—6,50, mastni 6,50—7 Din; mrtva teža Din 9,50, prasci stari 6—8 tednov so se prodajali po kakovosti od 90—160 Din.

Rekordna vožnja

Herwick je bil velik mladenič, šest čevljev visok, širokopoleč in obdarjen z dolgimi laktini, ki ž njimi ni vedel kam. Črni, gosti in preni lasje so mu padali na eno stran čela liki oljnat curek. Oči je imel lokave.

Simon je sedel že za mizo in se stradal od telesnega napora dneva in prejšnje noči, prav pogosto potezal sklade k sebi. Mount Everest je bil daleč, milje in milje so ga ločile od njega, in na krovu »Morske zvezde« mu je bilo kar dobro. Postelja je bila udobna, hrana obilna. Davis? Pa saj ni bil tako slab, kot so govorili. Res da je prišel postopati po mostiču med Simonovo službo in pregledoval njegove račune. Pa kaj to de? Saj je bil sam sebe svest. Med jutranjo stražo mu je val veselja zalil srce. Dobro je poznal ta občutek, saj ga je že čisto okusil. Pribhajal je od vsega in bil je brez vzroka: od morja in neba, ki se je polagoma svetilo, od oblike oblakov, prvih žarkov sonca. Ponoči je bilo kot prerojenje, kakor vesna pozimi. Čutil se je samega na svetu, samega in močnega. Iz narave je izhajala ta moč. Sam? Ne, saj je bila tu še Mina, a občutil je to le rahlo. Mala stvarca, ki bi jo vzel v naročja, da jo varuje in čuva za vselej.

Po svojem službenem roku se je malo zleknil na svojo posteljo in napol spal, napol sanjal. Nato le žel pod prho, se obrl in prišel v častniško sobo. Vstopil je Herwick, pripovedovalec bajk. Simon je zrl nani, ko se je bližal. In glej, to ni bil

Herwick sam, ki je prihajal. Obdan je bil od soja svojega slovesa in zgodbe, ki si jih je izmislil, so mu bile spremstvo. Kakorkoli se je trudil, da bi ga videl z drugačnimi očmi, ni mu uspelo.

Prvi poročnik nikakor ni bil v zadregi. Z velikimi koraki je stopil k Simonu in mu prosto-dušno pomolil desnico. Iskrni nasmeh mu je razsvetlil rjavo obličje, močno pravilno in izrazito.

»Simon,« je dejal, »ne poznam vas prav dosti. Res je, da ne nudite povoda, da bi veliko o vas govorili. Enkrat sem imel priliko in vas srečal pri Družbi. Se ne spominjate več? In kar smo odpluli, ni bilo možno spregovoriti z vami nekaj besed. Izročili ste mi stražo, nato »Lahko noč« in odšli ste spat.«

»To pa zato,« je odvrnil Simon, »ker sem utrujen. Izkrkal sem se včeraj jutraj iz »Mount Everesta«, kjer sem celo zimo na severu trdo delal. Neposredno na to sem moral na »Morsko zvezdo«.

»Kako je s tem starim »Mount Everestom«? Se ni še pogreznil?«

»Ne, še vedno je trden in povem vam, da je preстал hude preizkušnje zadnje štiri mesece. Manj stare ladje ne bi vzdržale.«

»Molčite! Tega se tu ne sme reči! Kličete nerodno!«

»Kako to?« je vprašal Simon ves zavzet zaradi Herwickovega medklipa. Medtem ko je Simon radovedno motreč Herwicka prenehal jesti, ni ta zamudil niti grizljaja. Počakal je, da se je oddaljil strežaj, ki je po belnem prtu razložil posodje, zaznamovano z družbi-

nim grbom in majhno sliko »Morske zvezde«. Izdatno jedoč, otirajoč si usta, snažeč si nos, je pričel smehljaje se govoriti, kakor bi vse, kar pravi, ne imelo nobene važnosti.

»Na Angleškem imenujejo »Morsko zvezdo« čudoviti brod, ona je prvak, nade naših gospodarjev. Jaz ji pravim ladja z lune.«

»Zakaj?«

»Ne bodite nestrpni! Sam ne vem zakaj. Vei, ki so hoteli ustvariti največji brod sveta, so se mi dozdevali nekoliko trčeni. In Davis? Kaj pravite o Davisu? Zdi se mi, da je s svojo čemernostjo in prezaplenostjo malo nor. Davi sem se zabaval na njegov račun. Veliko kadim in nosim pipe v vseh žepih. Med svojo stražo sem položil tlečo pipo na karto, kjer je zaštrana pot. Davis se je dvignil, jo našel, videl pepel, ki se je vsul na smer in kričal: »Nočem, da puščate tleči svoje pipe!« In jaz: »Imam pravico kaditi. Nihče mi ne bo prepovedal kaditi!«

Pripovedujoč ta pripetljaj Simonu, se je Herwick od solz smejal. Nenadno pa se je zresnil in vprašal:

»Ste bili med gradnjo »Morske zvezde« na Angleškem?«

»Ne. V teku petih let sem samo šestkrat po tri tedne preživel v Angliji. To je vse.«

»Poznate Dreaama? Ne? Po imenu in slovesu vam je gotovo znan. Je vrhovni inženier pri Transoceanski. Od nas je doma. To je najbistroumejši, najbolj nenasiten, najbolj prismojen dečko, kar jih poznam. Naredil se je iz nič. Ribiška sinova sva bosopeta lazila po obalnih čerch. Danes je

največji pomorski arhitekt Evrope. Gradi ladje — ne govorimo — križarke, polniške parnike, tovornike in dirkalne jachte. A zida tudi mostove, do nebnike na Angleškem, v Franciji, v Ameriki. Nenasiten, vam pravim. Držiš ga za suknjičev rob, pa se ti izmuzne med prsti in že je bogve kje. Ima milijone, še sam ne ve koliko, pa ima redkokdaj tiliko v žepu, da bi plačal voz. Občlen je kot mestni pisarček, obleka mu je spačena od naertov, proračunov in osnutkov.

»Dream, tole mi boste napravili!«

»Rade volje, starina! Vzame svinčnik, košek papirja, pisemski omot ali karkoli že in riše. Je tole, kar bi hotel? Dobro, razumem. In jo pobere. Srečaš ga nekaj dni pozneje. Kakor hitro te zagleda, pozdravi. »Kako je s tabo, prijatelj?« Prebithi tvoje vprašanje. Razmišljam o tvojih zadevah, razmišljam. Zorim jo. Danes se mi nekoliko mudi.« In že ga ni več. Lepega dne pride k tebi v poset. »Dovršeno je« in izroči ti proračun. Ali mi sledite, Simon?«

Kako naj ne bi sledil? Čudovito je igral komedijo, oponašal hojo in naglas Dreaama, pri Družbi znane osebnosti.

Po mnogih sejah in posvetovanjih upravne-ga sveta pokliče Dreaama k našemu velikemu gospodarju, besedarju. Ta ponižno nazivlje Dreaama »moj dragi mojster«, mu ponudi najudobnejši naslanjač in začne s svojim izumetničenim besedenjem, govoreč enakovredno, rezko in bijoče. Na valje valji mnogostranski zaposlenosti vam gotovo ni neznano ostro tekmovalje, ki razdvaja paroplovne družbe newyorške linije.

Naznanila

Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji okrajnih društev JUU v Ljubljani javlja vsem svojim članom in tovarišicam ter tovarišom maturantom Ljubljanske učil. šole, da naj se udeležijo skupnega zborovanja okrajnih društev JUU Ljubljana mesto, Ljubljana-vzhod, Ljubljana-zahod, Kamniškega društva in Litjanskega društva, ki bo dne 19. t. m. ob 8 jutraj v Unioni. Na programu je med drugim zanimivo predavanje o českoslovaškem šolstvu. S tem, da se udeležimo tega važnega zborovanja, dokazujemo svojo stanovsko zavest in zanimanje za delo v stanovski organizaciji. — Odbor OBUA.

Skriptična predavanja o Mariji bistriški, G. prof. Lojze Pavlič bo imel skriptična predavanja o Mariji bistriški in sleer: 18. maja zvečer v Ormožu, 22. maja na Hajdini, zvečer istega dne pri Sv. Marku, 23. maja pri Veliki nedelji, zvečer istega dne pri Sv. Marjeti, 24. maja v Braslovčah, na Polzeli opoldne, zvečer v St. Pavlu, 25. maja v Zalcu, v Petrovčah, zvečer v Grižah, 26. maja na Teharjih, zvečer v Vojniku, 27. maja v Jurklostru, Sv. Lenartu, 28. maja na Dolu, zvečer v Hradiščih, 29. maja v Trbovljah. Predavanja bo zelo zanimivo in spodbudno, zato pridite!

Ljubljana

1 Stolna kongregacija Marijinega varstva ima danes, v petek, 18. t. m. ob 5 redni shod.

1 Uprava Hubadove župe JPS poziva vsa ljubljanska pevska društva, da se sigurno udeležijo pevske vaje na poklonice, katere se bodo pele v soboto dne 19. maja ob 20 kraljevemu zastopniku, ter častnemu predsedniku Ivanu Družilu v petek 18. maja ob 20 v Glasbeni Matici. Izvajale se bodo sledeče skladbe: A. Aljaž: Divna noč, dr. B. Ipavec: Bodi zdrava domovina, E. Adamič: Zdravica. Note prinesite seboj! Udeležba je za vse moške zbere obvezna. Uprava župe JPS.

1 Jugoslovanska-českoslovaška liga in Jugoslovansko učiteljsko združenje — okrajno društvo v Ljubljani priredita v soboto 19. t. m. ob 9 dopoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani predavanje o »Soli in prosveti v českoslovaški«. Predaval bo znani pedagoški pisatelj profesor g. Salih Ljubunčič iz Zagreba. Vstop prost. Predavanja se bo udeležilo tudi članstvo okrajnih učiteljskih društev Ljubljana-okolica vzhodni in zahodni del, Litija in Kamnik.

1 Združenje brivcev, frizerjev, lasuljarjev, manikurjev in kozmetikov v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo, da bodo brivnice in damski saloni izjemoma odprti radi birne na binkoštno nedeljo dne 20. maja in binkoštni ponedeljek dne 21. maja, in sleer obkrajni dopoldne od pol 8 do 12.

1 Kino Kodeljevo. Danes in jutri ob pol 9 dvojni spored: Revizor iz Petrograda (Vlasta Burian) in Dirka v smrt (Tom Mix).

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Maribor

1 Mestna podjetja — avtobusni promet. Občinstvo se opozarja, da je Mestno avtobusno podjetje z novim vozilom redom otvorilo sezonsko progo Maribor —Hoče—Reka in sleer ob sobotah z odhodom z Glavnega trga ob 15.50 — prihod v Reko ob 16.45 z odhodom iz Reke ob 17. ob nedeljah in praznikih z odhodom z Glavnega kolodvora ob 5.30 — prihod v Reko ob 6.15, 18.45. Odhod iz Reke ob 7 in 19. Občinstvo se priporoča vožnja, ker ima najkrajši dohod na Pohorški dom in Mariborsko koč.

1 Društvo »Sola in dom« poziva starše, naj takoj vprašajo v šolah po uspehu svojih otrok, če tega še niso storili, da jih ne iznenadi sklep šolskega leta in da se nam ne ponovijo nesrečni dogodki zadnjih let.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Petek, 18. maja: Zaprtje (generalna).
Sobota, 19. maja: Gospoda Glembovič, Gostje članica osljskega gledališča Sava Severjaca. Cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, 20. maja ob 20.30: Slehernik na Kongresnem trgu (v primeru slabega vremena ob 20 v drami Mojster Anton).

OPERA (Začetek ob 20)

Petek, 18. maja: Zaprtje.
Sobota, 19. maja: Traviata. Red C.
Nedelja, 20. maja ob 15: Pri belem konjčku na terasi hotela Tivoli (v primeru slabega vremena ob 15 v operi Pri belem konjčku).

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 18. maja: 11.00 Solska ura: Naši narodni pregovori (Vojko Jagodič) 12.15 Reprodukcijska Jugoslovanska narodna glasba 12.45 Poročila 13.00 Čas, poljski kompozitist v reproducirani glasbi 13.00 Radijski orkester 18.30 Izleti za nedeljo (Viktor Pirnat) 19.00 Francosčina (prof. Prezelj) 19.30 Pozdrav generalnega tajnika Zveze narodov otrokom vsega sveta (dr. Tav-zelj) 20.00 Koncert sodobnih avstrijskih skladateljev 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

PETEK, 18. maja. Belgrad: 19.30 Vokalni koncert 20.00 Zagreb — Zagreb: 20.00 Klavirski koncert 21.00 Igra Svalba v Cucurju — Duraž: 17.25 Violinski koncert 20.00 Iz najljubšega predala 21.30 Pesmi iz zapuščenosti. E. Gollu — Budimpešta: 18.15 Klavir 19.30 Prenos iz opere — Milan-Trst: 20.45 Simfonični koncert — Rim: 20.45 Godba na pihala — Praga: 19.30 Opera »Zvita li-si-šica«. Jannček (iz Bratislave) — Varšava: 18.10 Lahka glasba 20.15 Simfonični koncert — Nemčija: 19.20 300 let pasijonskih iger v Oberammergau 20.15 Glasba v nemškem domu.

POZORI!

Stara, Vam vsem poznana klobučarna

ANTON AUER

sedaj ni več v Vetrinjski 14, temveč na

Glavnem trgu 17

Tam dobite klobuke in čepice že od 20 dinarjev naprej. Tudi popravila se prevzamejo po brezkonkurenčni ceni ter se strokovnjsko izvršijo. Torej ne hodite več v Vetrinjsko ulico 14, temveč na

Glavni trg 17

kjer je Anton Auer

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob priliki izgube našega ljubljanskega soproga, oziroma brata, bratrance in strica, gospoda

Bernarda Jeločnika

kapetana bojnega broda v pokoju

izrekamo vsem najpristranejšo zahvalo. Enako tudi za poklonjene vence in cvetje. Prav posebno se zahvaljujemo pred. gospodu župniku F. Finžgarju za tolažilne besede ob boleznih, gospodu zdravniku dr. Jemcu, rodbini g. dr. Rantovi, gospodu diviz. generalu Cukrovu, dalje Komandi mesta in vsem oficirskemu zboru za častno spremstvo, Jadranski Straži, kakor tudi vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Sv. maši zadušnici se bosta brali v torek, dne 22. maja t. l. ob 6 in 8 jutraj v cerkvi sv. Janeža v Trnovem.

Zalujoča soproga in ostali sorodniki.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; šeni-lovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega snajaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Krasna birmanska darila po globoko znižanih cenah Vam nudi staroznana trvdka

F. M. Schmitt

Ljubljana

Pred Skofijo 2 Lingerjeva 4
Pridite! Oglejte si blago in cene brezobvesne!

Službo dobe

Pletiljo za vestje

ki ima svoj pletilni stroj, iščem. — Mesto stalno. Hrana in stanovanje v hiši. Javiti se na naslov: Marko Krovinovič, Ri-ječka ul. 36, Karlovac (b)

Postrežnica

za dvakrat tedensko se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« 5618. (b)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje s pritliklami — oddam takoj. Glince c. VI.-4. (c)

Dve sobi

brez kuhinje — takoj oddam. Holzapplova ul. 5. Ogled 3.—4. ure. (s)

Prodamo

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju, Sv Petra cesta 14.

Domače salame

priznane najboljše ter polemendolski sir nudi delikatesa I. Buzzolini, Lingerjeva ulica, za ško-fijo. (l)

Pšenično moko

krušno, svežo nudim. Na željo pošljem vzorec. — Ivan Kuralt, valjni mlin, Domžale. (l)

Ceneni čevlji!

Vsled opustitve prodaje čevljev, nudim globoko pod lastno ceno otroške, damske in moške — let-ne in zimске. — Ugodna prilika tudi za podežel-ske trgovce. Pri večjem odjemu znaten popust. — I. Korenčan, Ljubljana, Mestni trg 20. (l)

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. Vilhar, urar

Ljubljana, Sv Petra c 36

pri Zmajskem mostu

Vnajem

ODDAJO:

Izredna prilika!

Trgovino in gostilno z vsem inventarjem, damo pod zelo ugodnimi pogoji v najem s 1. julijem v Šoštanj. — Ponudbe na Konzumno društvo, Ljubljana, poštni predal 72. n

Obrt

Botricam in botrom!

Najlepši spomini Vašemu birmancu je

»FOTOGRAFIJA«

Foto D. Rovšek

Kolodvorska ulica št. 25

Vam jamči za najboljši izdelek po nizki ceni!

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon šte. 2951

Ia črešnje

sveže, trde. Košare po 30 kg za Din 122.— raz-pošlila brzoovozno franko vsaka železniška postaja. G. Drechsler Tuzla. (l)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Darila za birmance

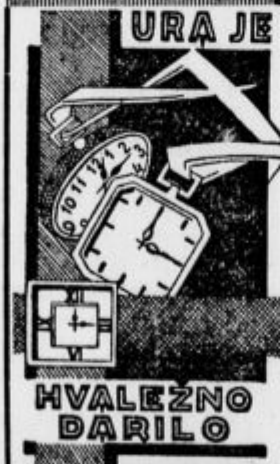
po globoko zni-žanih cenah

A. KAJFEŽ

urar

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 14

HVALEŽNO
DARILO

Inserirajte

V

»Slovenca«!

.....

.....

.....

V MAJU

nosite zračne in lahke čevlje

Za Binkošti smo pripravili izbero čevljev, ki v izdelavi in materialu odgovarjajo toplim dnevom.

25°.

Na plaži Vas bodo obvarovali poškodb naši kopalni čevlji. Otroški Din 19.—

29°.

Platnjeni z gumijastim podplatom v vseh barvah. Moški Din 39.—.

Zračni lufa vložki preprečujejo znojenje. Moški in ženski Din 5.—. Otroški ... Din 4.—

Kamen za biščenje platnenih čevljev Din 2.—

49°.

Na ulici, za izlet in na letovanju, vedno jih potrebujete. V vseh modnih barvah.

79°.

Lahki sandali v modnih barvah. Udobni in zračni.

99°.

Eleganten čevljiček iz rjavega boksa z okusnim okras m.

99°.

Vedno modern salonski čevljiček iz rjavega boksa. Lakasti Din 129.—.

89°.

Dober boks in močan gumijast podplat bosta vzdržala vsak štrapac.

129°.

Iz tega boka v letnih kombinacijah, belo-črni in belo-rjavi.

39°.

Za letovanje in izlete najprikladnejši. Udobni so in zelo lahki.

39°.

Praktični platnjeni čevlji za vsakdanjo nošnjo.

39°.

Za soparne dni lahki platnjeni čevlji v raznih barvah.

59°.

Prikladni za pomladne izlete, lahki in zelo udobni.

69°.

Okusno kombinirani v raznih barvah k lahkim letnim oblekam.

39°.

Usnjeni sandali s krep podplatom. Vel. 22—26 Din 35.—, 27—34 Din 39.—, 35—38 Din 49.—, 39—46 Din 59.—.

39°.

Kratke ženske in moške nogavice Din 10.—, otroške Din 5.— in 7.—. Bele in v vseh modnih barvah.

79°.

Elegantni usnjeni čevlji kombinirani s platnom. Lahki in zračni.

129°.

Udobnost in moderna oblika so prednosti tega elegantnega čevlja.

Rata

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoluba« in »Bogoluba«. naročite inšerate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Obhajilne slike

v največji izberi in po najnižji ceni nudi

Prodajalna H. NIČMAN, Ljubljana